

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJSEM
SLOVENSKEMU
DNEVNIKU V OHIO
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO
★
Commercial Printing of
All Kinds

XXXI. — LETO XXXI.

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY (PETEK), MAY 14, 1948

STEVILKA (NUMBER) 95

Domače vesti

Seja pikniškega odbora
Društva "Mir" št. 142 SNPJ
V nedeljo ob 10. uri se bo v
restorir Slovenskega doma na
Raines Ave vršila seja pikni-
škega odbora društva "Mir" št.
142 SNPJ.
Vse člane tega odbora, ki so
bili izvoljeni na pretekli redni
seji društva, se vabi na udelež-
bo. Razmotrivati moramo o
mnogih zadevah v zvezi s pik-
nikom 13. junija.

Milwaukeeja
Včeraj popoldne je prišla v
Cleveland iz Milwaukeeja, Wis.,
Mrs. Anna Markelc in sicer je
prišla kot delegatka na kon-
vencijo Progresivnih Slovencev,
ki bo vršila v nedeljo v SDD.
Mrs. Markelc se nahaja pri svo-
ji sestri Mrs. Mary Hocevar na
144 St. Dobrodošla!

Zpet doma
Mrs. Mary Erzen iz 1007 E.
14 St. se zahvaljuje vsem pri-
jateljem in znancom za karti-
ce, cvetice, darila in obiske, ki
je bila deležna ko se je pred
slavnim nahajala v bolnišnici.
Vsej je zopet doma, kjer jo
prijatelje lahko obiščejo.

Članiška poroka
V prihodnosti bo poznana kul-
turna delavca Mr. in Mrs. Eras-
mus Gorshe, 1116 E. 72 St. ob-
čala 32. obletnico svojega za-
časnega življenja. K čestit-
kam sorodnikov in prijateljev
pridružujemo tudi mi in ji-
želimo še na mnoga leta
vse in zadovoljstva!

Seja
V prihodnosti bo poznana kul-
turna delavca Mr. in Mrs. Eras-
mus Gorshe, 1116 E. 72 St. ob-
čala 32. obletnico svojega za-
časnega življenja. K čestit-
kam sorodnikov in prijateljev
pridružujemo tudi mi in ji-
želimo še na mnoga leta
vse in zadovoljstva!

Članiška vest
Mr. Steve F. Pirnat, ki vodi
pisarno in potniški urad
na 1616 St. Clair Ave., je pre-
poročilo od svoje žene Fran-
ke iz Velikih Poljan pri Rib-
nici, da je tam 13. aprila umr-
la njena mati Marija Prijatelj.
Stariji starosti 90 let. Po-
časnica zapuščala tu v Ameriki
svojo ženo in zeta ter več so-
rodnikov. Bodi ji lahka domača
delo!

Članiška vest
V ponedeljek zjutraj ob 6:30
ure se bo brala zaščitnica v spo-
mem prve obletnice smrti Miha-
ela Kocjana in sicer v cerkvi
na Vnebovzete na Holmes
St. Sorodniki in prijatelji so
prišli, da se opravila udele-

Članiška vest
V ponedeljek zjutraj ob 6:30
ure se bo brala zaščitnica v spo-
mem prve obletnice smrti Miha-
ela Kocjana in sicer v cerkvi
na Vnebovzete na Holmes
St. Sorodniki in prijatelji so
prišli, da se opravila udele-

Članiška vest
V ponedeljek zjutraj ob 6:30
ure se bo brala zaščitnica v spo-
mem prve obletnice smrti Miha-
ela Kocjana in sicer v cerkvi
na Vnebovzete na Holmes
St. Sorodniki in prijatelji so
prišli, da se opravila udele-

Židje so zavrgli ameriško zahtevo glede nove države

Danes o polnoči bo začela
obstojati nova židovska država

TEL AVIV, Palestina, 13. maja — Moshe Shertok, ki
je odrejen za prvega zunanjega ministra judovske vlade, je
danes naznanil, da so Zedinjene države vprašale Židovsko
agencijo, naj odloži ustanovitev nove židovske države, ki
bo začela obstojati v petek opolnoči.

"Toda povsem sigurno je, da
mi ne bomo pustili tu praznega
prostora ene same sekunde," je
rekel Shertok.

Bodoči zunanji minister je
pojasnil, da to pomeni, da bo ži-
dovska država objavljena, ako
organizacija Združenih narodov
ne bo preskrbela neko oblast, ki
bi prevzela upravo Palestine, ko
se bo jutri končal angleški man-
dat.

Na časnikiški konferenci je
Shertok rekel, da je ameriška
delegacija v Lake Successu, N.
Y., vprašala Židovsko agencijo,
"naj ustavi proces objavljanja
židovske države" v nadi, da bi
se uredilo politični in vojaški
polažaj. Ameriška zahteva je bi-
la podana v zelo ostrem tonu,
toda židom se ni zagrozilo z do-
loženimi akcijami, ako bi pred-
log zavrgli.

Obe strani pripravljene
za skoraj siguren spopad

Poročila iz arabskih prestol-
nic pravijo, da so Zedinjene dr-
žave vprašale tudi Arabsko ligo,
zaj odloži vsako akcijo v Pale-
stini.

Toda usodopolna ura, ko bodo
Angleži zapustili Palestino, se
naglo bliža. Arabske armade so
pripravljene, da vkorakajo v
Palestino in verjetno tudi v ži-
dovska področja. Z druge strani
pa je glavni poveljnik židovske
armade Israel Galilee črtal vse
dopuste vojakom in vpoklical v
službo nove rezerve.

Prihajajo tudi novice glede
borb. Tako neko poročilo pravi,
da so arabski legionarji zavzeli
židovsko naselbino Kfar Etzion,
južno od Jeruzalema, in pobili
veliko število židovskih branil-
cev. Arabci so pri napadu upo-
rabili tanke, oklopne avte in ar-
tilerijo.

Židovski zunanji minister
Shertok je v zvezi z položajem
izjavil, da so židje pripravljene
za arabsko invazijo.

"Pripravljeni smo na najhuj-
še," je rekel časnikiarjem.

Marshall je opozoril
obe stranki v Palestini

WASHINGTON, 13. maja —
Državni tajnik George C. Mar-
shall je pretekli teden opozoril
tako žide kot Arabe, naj ne
podvzamejo v Palestini nobenih
prenaglih akcij, ko se bo angle-
ški mandat končal.

Marshall je predstavnik
obeh strank pismeno opozoril,
da bi morali svojim ljudem od-
svetovati objavljanje neodvis-
nih držav, ker da bi v tem pri-
meru sami nosili vso odgovor-
nost za daljše dogodke.

KAJZERJEV SIN BO NA
PRISILJENEM DELU

FRANKFURT, 13. maja. —
Nemška denarifikacijska sodni-
ja je danes obsodila na 30 me-
secev težkega dela pruskega
princa Augusta Wilhelma, ki je
svoj pokojnega nemškega kaj-
zerja.

Princ je bil obsojen zaradi
svoje kolaboracije z nacisti.

DOBRODOŠLE, PROGRESIVNE SLOVENCE!

Članicam - delegatijam
in prijateljicam krožkov
Progresivnih Slovencev, ki
bodo danes in jutri prihaja-
le v Cleveland na konven-
cijo edine organizacije na-
prednih slovenskih žena,
kliče: DOBRODOŠLE!

Konvencija se bo vršila v
nedeljo zjutraj ob 9. uri v
Slov. del. domu na Water-
loo Rd. Ob 6. uri zvečer se
vrši slavnostni banket z bo-
gati programnim vspore-
dom.

Vspored banketnega pro-
grama je sledeč: V imenu
organizacije bo pozdravila
navzoči glavna predsednica
Cecelia Subelj. Glav. ured-
nica Mary Grill-Ivanusch
bo zapela lepo slovensko
pesem in podala govor. V
duetu boste nastopile Dani-
ca Hrvat in Frances Udo-
vich, Mr. Erazem Gorshe
bo pa podal kratek obris
ustanovitve seje organizacije
Progresivnih Slovencev, ka-
tero je pomagal ustanoviti.

Kot častni gost in govor-
nik na banketu, bo spošto-
vani narodni delavec in bo-
rec na delavskem polju,
Ethel Kristan.

Progresivne Slovenke se
priporočajo širni javnosti
za poset banketa in progra-
ma. Vstopnice si lahko pre-
skrbite pri članicah ali po-
ključite KE 5773 ali pa KE
2723.

V ITALIJI SE SIRI STAVKA KMETOV

RIM, 13. maja — Danes je v
provincah Mantove, Rovigo in
Vidma odšlo na stavko 100.000
poljedelskih delavcev, ki zahte-
vajo večje plače. Mogočna Kon-
federacija dela, ki se nahaja pod
vodstvom Ljudske fronte, je na-
znanila, da se bo stavka verjet-
no razširila tudi na ostale ita-
lijske province.

OLJNE DRUŽBE KUPUJEJO ZEMLJO V KINI

SANGAJ, 13. maja — Ameri-
ške in angleške oljne družbe, ki
delajo obsežne profite v Kini,
so naletele na težave pri vladnih
regulacijah glede denarja.

Da jim denar ne bi bil potra-
ten v kitajskih bankah, oljne
družbe kupujejo zemljo in po-
stajajo obnem veleposestniki.

Truman pravi, da izmenjava not ni spremenila splošnega položaja na svetu

WASHINGTON, 13. maja —
Predsednik Truman je danes iz-
razil svoje mnenje, da nedavna
izmenjava "miroljubnih not"
med ameriškim ambasadorjem
gen. Smithom in sovjetskim zu-
nanjim ministrom Molotovom,
ni prispevala stvari miru na
svetu.

Na časnikiški konferenci je
Truman rekel, da se počuti rav-
no tako kot pred dvema mese-
ci, ko je prišlo do sprememb
v češkoslovaški vladi.

(Takrat je rekel, da je nje-
gova vera v mir na svetu "nekoli-
ko omajena").

Glede note, ki jo je gen.
Smith izročil Molotovu, je rekel,
da državni oddelek primerja to
noto z originalnimi navodili, ki
jih je državni oddelek poslal
Smithu v Moskvo.

Predsednik je tudi izjavil, da
popolnoma umevno podpira vče-
rašnjo izjavo državnega tajni-
ka Marshalla.

Del francoskega tiska pa še
vedno urgira Ameriko in Rusi-
jo, naj na konferenci izgladita
svoje razlike.

Wallace je v Detroitu govoril o pohodu ljudstva vsega sveta

Novi grobovi

JOHN KOMAN
Včeraj popoldne je podlegel
srčni hibi na svojem domu
John Koman, star 68 let, stan-
ujoč na 1033 E. 60 St. Doma je
bil iz vasi Podtabor, fara Stru-
ga, odkod je prišel v Cleveland
pred 50 leti. Bil je član društva
sv. Vida št. 25 KSKJ. Tukaj
zapuščala soprogo Thereso, roje-
no Zavodnik, in več drugih so-
rodnikov. Pogreb se bo vršil v
ponedeljek zjutraj ob 9:15 uri
iz Zakrajškovega pogrebne-
ga zavoda v cerkev sv. Vida in na-
to na pokopališče Calvary.

FRANCES BADALICK

Po dveletni bolezni je danes
zjutraj umrla v Huron Rd. bol-
nišnici Frances Badalick, roje-
na Benič, stara 44 let. Stanova-
la je na 19330 Meredith Ave. Bi-
la je članica društva Slovenski
dom, št. 6 SDZ. Tukaj zapuščala
soproga Josepha, brata Edwarda
in sestre Molly Lourin in Lil-
lian Lopatich. Pogreb se bo vr-
šil iz Želetovega pogrebne-
ga zavoda na 458 E. 152 St. v pone-
deljek zjutraj.

Mladi vabijo na šaloigro "Mož-gospodinja"

Ena izmed najbolj aktivnih
skupin tu rojenih slovenskih
mladeničev in mladenk, ki se
zanima za slovensko petje in
dramatiko na našem odru, je
euclidsko društvo "Adria." V
kratkem času, ko obstoja ta
zbor, se je v Slovenskem dru-
stvenem domu na Reher Ave.
podalo lepo uspele koncerte in
igre v slovenščini.

V nedeljo popoldne bodo po-
dali zanimiv koncertni program,
kateremu bo sledila šaloigra v
enem dejanju "Mož-gospodi-
nja." Kot je že znano iz skušenj,
kaj rad marsikateri možiki oma-
lovažuje delo in skrbi gospodi-
nje. Kot se izrazijo "naša stara"
nima kaj delati pa vedno tarna,
koliko ima opravka." Da pa ni
res tako enostavno to gospo-
dinjstvo, boste lahko posetniki
videli, kako bo "ta stara" (Olga
Zakrajšek) "sfiksala" "ta sta-
rega" (Val Grilla), da bo on
opravljal lahko gospodinjstvo
dela, ona pa seveda po nje-
govem običaju zabavljala nad nje-
govo okornostjo.

Vloge bosta tudi imela Diana
Mersnik in Joe Ivančič, ki bosta
pomagala povzročiti mnogo za-
bave in smeha. Zabava bo prist-
na in neprisiljena, zato pa tudi
ne bi smelo nikogar manjkati.
Dajte vzpodbudo mladim, da bo
naša dramatika in pesem še dol-
go donela na slovenskem odru.

Zvečer se vrši ples, za kate-
rega bo igral Struklov orkester.

DUNAJSKI KOMUNISTI NAPADLI GRŠKI URAD

DUNAJ, 13. maja. — Skupi-
na 300 Dunajčanov, katere so
vodili komunisti, je danes s
kamni napadla grško monarhi-
stično poslanstvo v znak prote-
sta proti masovnim umorom
proti-vladnih Grkov, ki so se
nahajali v zaporu.

V svojem govoru je tudi ostro napadel republikanskega senatorja Vandenberg

DETROIT, 13. maja — Predsedniški kandidat Henry
A. Wallace, ki je danes tu imel svoj otvoritveni govor pri
tri tedenski kampanjski turi širom cele dežele, je posebno
trpko napadel republikanskega senatorja Arthurja Vanden-
berga.

Wallace je kritiziral delo
Vandenberg pri ustvarjanju
novih zakonov na shodu, ki ga
je priredila Progresivna stran-
ka Michigana.

(Vandenberg v republikan-
skih krogih omenjajo kot mož-
nega predsedniškega kandidata
na listi republikanske stranke).
V govoru je Wallace napadel
tudi vse tiste, ki odreja sed-
njo ameriško zunanjo politiko
in veliki business. Rekel je, da
je Progresivna stranka edino
sredstvo, da se ustvari stoletje
navadnega človeka.

Wallace je obtožil Vanden-
berga, da se drži Hamiltonskih
idej o vladi bogatinov in izvo-
lencev. Rekel je, da ta michi-
ganski senator nosi vsa obeležja
filozofije, ki danes dominira v
naši domači in mednarodni po-
litiki. To pa je filozofija neome-
jene moči mednarodnega busi-
nessa, je rekel predsedniški kan-
didat Progresivne stranke.

"Mi bomo imeli stoletje na-
vadnega človeka. Ljudstva sve-
ta se nahajajo na pohodu in sam
hudič z vsemi svojimi angeli jih
ne bo mogel premagati," je
vzkliknil Wallace.

Univerza ne bo odobrila stadium za Wallacea

ALBUQUERQUE, 13. maja
— Danes je bilo naznanjeno, da
Henry A. Wallaceu ne bo odo-
bren stadium New Mexico uni-
verz za shod, ki so ga njegovi
pristaši nameravali prirediti 3.
junija.

Član odbora regentov univer-
ze Jack Korber je izjavil, da se
je odobrilo uporabo stadiuma za
Wallaceov shod, ker da se ni
vedelo, da se bo pobiralo vstop-
nino od posetnikov. Neki urad-
nik "Wallace-for-President" od-
bora pa je izjavil, da v prošnji
Wallaceovih pristašev ni bila
omenjena vstopnina, ker se je
to vstopnino pobiralo pri vseh
Wallaceovih shodih.

SIAMSKI ARMADNI URAD- NIKI VPLETENI V TATVINO

BANGKOK, Siam, 13. maja —
Siamska policija je danes izja-
vila, da je odkrila dokaze, da
so v nedavno tatvino zlata v
vrednosti \$2,000,000 bili vple-
teni armadni uradniki.

Zlato je zginilo, ko so ga z
tovornimi avti prevažali v za-
kladnico. Na poti je konvoj na-
padla skupina 20 do 30 bandi-
tov, ki so razorožili policaje in
zlato odpeljali.

Preiskava je doslej ugotovila,
da je na nekem zapuščenem me-
stu bil najden potniški bus, s
katerim so banditi sledili tovor-
nim avtom. Od zlata je policija
našla le mali del, ki velja okrog
\$300,000.

Frank J. Lausche na Zvezini priredbi

Slovenska dobrodelna zveza
bo v nedeljo 16. maja proslavi-
la svoj letni zvezi dan v Slov.
nar. domu na St. Clair Ave. V
zvezi s to proslavo bo podan
zanimiv program, ki se bo pri-
čel ob 3. uri popoldne. Sodelo-
vali bodo člani in članice, odras-
lela in mladinskega oddelka
raznih zvezinih društev.

Mr. John Susnik, prvi glavni
podpredsednik bo otvoril pro-
gram, nakar bo Mrs. Agnes Za-
gar zapela ameriško himno. Po-
zdravni govor bo podal gl. pred-
sednik Mr. Joseph Ponikvar, ki
bo predstavil gl. tajnika Maxa
Travna, kateri bo razdelil kam-
panjske nagrade. V petju bodo
sodelovali: "Vitus Harmoniers"
od mladinskega kvarteta, so-
lista Anthony Gliha in Miss
Florence Unetich ter Miss Vicke
Hocevar in Millie Russ v due-
tu. Arthur Perko bo zaigral na
harmoniko, umetne plesne boste
pa proizvajale Miss Carole Ho-
cevar in Miss Nadine Sabec; na
banjo in harmoniko bosta zai-
grala v duetu John Borso in
John Avsec, godbene točke bo-
do pa podali Rhytm Riders.

Kot se je zvedelo, bo prire-
ditev posetil kot govornik tudi
Frank J. Lausche, ki je pri mi-
nulih primarnih volitvah dobil
z ogromno večino glasov nomi-
nacija za guvernerja na demo-
kratski listi.

Vstopnina k popoldanskemu
programu je prosta. Programu
sledi domača zabava v prizid-
ku, zvečer pa se vrši ples, za
katerega bo igral Lou Trebar
orkester. Članstvo SDZ in osta-
lo občinstvo je vabljen na po-
set.

V ČILEJU BO KOMUNISTIČ- NA STRANKA PRE- POVEDANA

SANTIAGO, 13. maja — Čile-
janska poslanska zbornica je
odobrila vladno predlogo, da se
prepove delovanje komunistični
stranki.

Pričakuje se, da bo zbornica
jutri odobrila obe zakonski
predlogi v zvezi s prepovedjo,
nakar bo v senatu padla končna
odločitev.

Razprodaja

V obeh trgovinah Northeast
Appliance & Furniture na 22530
Lake Shore Blvd. in 819 E. 185
St. imajo v teku razprodajo na
kombinacijskih radio aparatih,
električnih ledenicah in pečeh.

V "Enakopravnosti" dobite
vedno sveže dnevne novice o do-
godkih po svetu in doma!

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
8231 ST. CLAIR AVENUE
CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

ZIVELE NAŠE PROGRESIVNE SLOVENKE!

V soboto in nedeljo 15. in 16. maja bodo naše vrle Progresivne Slovenke imele svojo konvencijo.

Posebno važno je, da se na ta dogodek spomnimo v znak iskrenega priznanja za vse ogromno delo, ki so ga na raznih poljih, združene v svoji organizaciji, izvršile in ga še vršijo naše napredne žene. Vse naše delo—humanitarno, kulturno-prosvetno, napredno-politično—je nedeljivo povezano z delom naših žena. Težko je zamisliti kakršnokoli našo akcijo, a da ne bi pri tej akciji imele največji delež prav naše Progresivne Slovenke.

V današnjih časih, ko se celi svet nahaja na robu nove katastrofe in ko v brezmejnem sovraštvu do progressa in resnično svobodnega sveta temne sile reakcije poskušajo pahniti človeštvo v prepad, iz katerega ni več izhoda, je naloga žene širom sveta, vključno naših lastnih, še bolj važna in bolj odgovorna.

Žene, ki so se požrtvovalno trudile in žrtvoval, da potom izobrazbe in spoznavanja temeljnih resnic dosežejo ne samo svojo formalno enakopravnost, ampak tudi pravico, da v polni meri sodelujejo pri ustvarjanju bolj pravičnega sveta, niso še na vseh delih sveta izvajale svojih osnovnih pravic. Se vedno so zapostavljane, še vedno se napram njih izvaja glupo in neopravičljivo srednjeveško diskriminacijo. Toda na mnogih delih sveta so padli vsi temni in reakcionarni predsodki; žena, ki je trpela, se borila in umirala, je dvignjena na mesto, ki ji po vseh pravicah pripada.

Dolga in težka je bila borba žene. Skozi dolga stoletja je bila tesno povezana z bojem za socialno pravico in ustvarjanjem takšnega sveta, v katerem bi človeška družba slonela na principu odnosa človeka napram človeku, ne pa na principu odnosa gospodarja napram hlapcu. Pri temu boju za enakopravnost so žene vršile veliko in pozitivno vlogo, kajti za dosego svojih ciljev so brezpogojno korakale v svet progressa in miru.

Danes je žena zapisala svoje ime v veliko knjigo zgodovine. Ni samo skrbna mati, zakonska družica, gospodinja, delavka. Najdemo jo na prvih mestih v znanosti, književnosti, umetnosti in politiki, kakor smo jo za časa vojne našli v prvih redovih borcev proti tiraniji naci-fašizma, ko je s puško v roki branila svobodo svojega naroda.

Kot del ameriških žena so tudi naše progresivne Slovenke z vstrajno voljo, požrtvovanjem in pogumom izvršile za časa vojne veliko in častno nalogo. Prispevale so svoj delež pri skupnih naporih zaveznikov za zmago nad naci-fašizmom. Po vojni pa so s številnimi humanitarnimi akcijami prispevale na pomoč naši stari domovini, skupaj s SANSom so podvezemale akcije za pravično rešitev vprašanja Trsta, Goriške in Istre, v polni meri so sodelovale pri dosegu kvote, ki je bila določena za Otroško bolnišnico.

Vršijo pa tudi delo, ki ni omejeno samo na akcije v zvezi s starim krajem, ampak sega tudi na vsa področja, ki jih prizadevajo kot napredne Američanke. Potom predavanj in kulturnih priredb se seznajajo z vsemi važnimi vprašanji, pred katerimi se nahaja sleherni Američanka.

Danes imamo v Progresivnih Slovenkah močno in čvrstno organizacijo naših žena, ki se zavedajo v polni meri pred kakšnimi usodopolnimi dogodki se nahaja naša dežela. Vojna, ki je zahtevala toliko žrtev, trpljenja in borb, je sicer končana, toda mir še vedno ni postavljen na čvrsto in trajno osnovo. Po celem svetu miroljubna ljudstva vlagajo svoje zadnje napore, da bi se porazilo vse temne, reakcionarne sile, vojne pustolovce, nikoli site mešetarje, ki jim je vojna le vir za bogatenje in ki bi za voljo zlatega teleta bili vsak čas pripravljeni, da milijone in milijone ljudi pahnejo v novo klanje. Glasovi za mir postajajo čedalje močnejši tudi v naši lastni deželi, kjer je vojna historija dosegla svoj višek in kjer se z lažmi, potvarjanjem in obrekovanjem poskuša vsiliti ljudstvu idejo, da je vojna neizogibna in da je zopet potrebno reševati nekakšno takozvano "zapadno civilizacijo," "demokracijo" in "svobodo" ne z mirnim sporazumom in dobro voljo, ampak z atomsko bombo.

Pri tej borbi za ohranitev miru in resnično progresivne in demokratične Amerike, je dolžnost slehernega Američana, v ožjem krogu pa slehernega našega slovenskega naseljenca, ki mu je Amerika postala nova domovina, da priloži svoj delež za dosego teh ciljev.

Naše Progresivne Slovenke, katerih organizacijska

UREDNIKOVA POŠTA

Pozdrav Slovenskim materam

Mary F. Prašnikar

(Vsebina govora Mary F. Prašnikarjeve ob prazniku "Mothers' Day" na slovenskem radio programu na postaji WLOA 1550, Pittsburgh, Pa., dne 9. maja.)

Oh, Ti uboga mati, Ti junakinja dela in trpljenja! Tvoje telo se šibi od vsakdanjega posla in skrbi. Tvoje srce pa je vedno širokogrudno in občutljivo, da ne pusti mimo nobenega dogodka, najsi bo vesel ali žalosten. Polno nezlomljive volje in vstrajnosti; velika posoda neizčrpne požrtvovalnosti. Ni plesa, ni roke, ki bi mogla opisati vse srčne bolesti zavedne in inteligentne matere! Prva na delu, zadnja k počitku, pa vendar zreš v bodočnost z jasnimi očesi, da nadaljujemo našo častno nalogo, da odgajamo našo mladino v duhu Jeffersona, Lincolna, Roosevelta in Wallacea, v duhu in cilju, da bo naša nova domovina zopet postala arsenal demokracije, miru in politične svobode. Inteligentne matere in žene se prav dobro zavedajo, da je mirna in svetlejša bodočnost mogoča z sodelovanjem in podporo vseh mater, žena in deklet, da nas ne sme od tega cilja odvrti ali ločiti nobena stvar.

Draga slovenska mamica, vem, kako čutiš, kako Ti je tesno pri srcu, danes, ko se spet zbirajo vojni oblaki. Žene in matere pa so premagale že marsikatero nevarnost, in z našo neselbičnostjo, z vero v pravico in resnico, bomo končno zmogle in rešile svet pred razvalinami katastrofalne vojne, ako bomo delovale v slogi in sporazumu z pravo materinsko ljubeznijo do človeštva, do naših otrok, ki nas vsak dan prosijo kruha, zlate svobode in mira.

Zdravstvi se na mnoga leta in sprejmite naše iskrene častitke! Zivele!

Geo. Witkovich.

Iz urada tajnika podružnice SANSa št. 48

Zadnje čase smo prejeli sledeče prispevke pri naši podružnici SANSa št. 48:

Za Svobodni tisk so prispevali na mesto venca za pok. Josephom Mrgoletom: Mr. in Mrs. Bubinih \$10, Louis Rolih (Nauman Ave.) \$5, Anton Bencic \$5, Mr. in Mrs. Jerry Pakj \$5.

(Pokojni Joseph Mrgole, predno je naglo umrl, je sam izročil vsoto \$5 namesto venca za pok. Johnom Brinšekom. Ko je izročil to vsoto se ni zavedal, da bo v kratkem zapustil sam to solzno dolino in odšel za Johnom.)

Namesto venca za pok. Mary Frank Straus (Trafalgar) \$5; Oblak sta prispevala Mr. in Mrs. Mr. in Mrs. Fr. Bubinih namesto venca za pok. Josephine Zlaty \$5.

Društvo "Mir" št. 142 SNPJ je prispevalo \$25.

Dalje so prispevali: Jack Habbot \$5, Jos. Logar \$2, Mary Mezgec \$1 in Frank Boštjancic \$1.00.

Članarino so plačali sledeči:

Društvo "Svoboda" št. 748 SNPJ za šest mesecev \$10, Društvo "Kras" št. 8 SDZ za me-

aktivnost, je zadnje čase tako velika, saj ustanavljajo vedno nove in nove krožke in pridobivajo nove članice, stoje tudi v današnjih časih pred novimi nalogami. Ker poznamo delo, ki so ga že izvršile in vemo, kako velika je njih ljubezen in skrb za Ameriko, smo prepričani, da bodo tudi v bodočnosti korakale po edino pravi poti—po poti v progres in mir.

Ob priliki njih konvencije, ko bodo v naš Cleveland prišle tudi številne delegatnje iz drugih naselbin, jim z naše strani kličemo:

ZIVELE NAŠE PROGRESIVNE SLOVENKE!

ponižanja. Slovenska žena ni več prezirana, ampak si je s klasičnimi vzgledi in doprinosi pridobila zasluženost v pravični družbi. Slovenska mati in žena je pridobila čast in občudovanje med milijoni mater, žen in deklet povsod, kjer je odjeknil glas resnice in zmage nad krvoločnim fašizmom. Danes so zavedne matere, žene in dekleta povezane v veliki mednarodni organizaciji, da ohranijo mir in bratstvo med vsemi narodi.

Zavedne slovenske matere in žene v Ameriki se ne ločijo, se ne smejo ločiti niti razlikovati od zavednih mater in žena v stari domovini, ker svetovni mir in blagostanje je predragocena stvar, da bi sedaj vse to zaigrali z neučejnostjo! Svečano izjavljamo, da bomo verno in vstrajno na delu za mir in svobodo, za napredek in srečo. Saj nam materinski instinkt vedno narekuje, da nadaljujemo našo častno nalogo, da odgajamo našo mladino v duhu Jeffersona, Lincolna, Roosevelta in Wallacea, v duhu in cilju, da bo naša nova domovina zopet postala arsenal demokracije, miru in politične svobode.

Inteligentne matere in žene se prav dobro zavedajo, da je mirna in svetlejša bodočnost mogoča z sodelovanjem in podporo vseh mater, žena in deklet, da nas ne sme od tega cilja odvrti ali ločiti nobena stvar. Draga slovenska mamica, vem, kako čutiš, kako Ti je tesno pri srcu, danes, ko se spet zbirajo vojni oblaki. Žene in matere pa so premagale že marsikatero nevarnost, in z našo neselbičnostjo, z vero v pravico in resnico, bomo končno zmogle in rešile svet pred razvalinami katastrofalne vojne, ako bomo delovale v slogi in sporazumu z pravo materinsko ljubeznijo do človeštva, do naših otrok, ki nas vsak dan prosijo kruha, zlate svobode in mira.

Zdravstvi se na mnoga leta in sprejmite naše iskrene častitke! Zivele!

Geo. Witkovich.

Iz urada tajnika podružnice SANSa št. 48

Zadnje čase smo prejeli sledeče prispevke pri naši podružnici SANSa št. 48:

Za Svobodni tisk so prispevali na mesto venca za pok. Josephom Mrgoletom: Mr. in Mrs. Bubinih \$10, Louis Rolih (Nauman Ave.) \$5, Anton Bencic \$5, Mr. in Mrs. Jerry Pakj \$5.

(Pokojni Joseph Mrgole, predno je naglo umrl, je sam izročil vsoto \$5 namesto venca za pok. Johnom Brinšekom. Ko je izročil to vsoto se ni zavedal, da bo v kratkem zapustil sam to solzno dolino in odšel za Johnom.)

Namesto venca za pok. Mary Frank Straus (Trafalgar) \$5; Oblak sta prispevala Mr. in Mrs. Mr. in Mrs. Fr. Bubinih namesto venca za pok. Josephine Zlaty \$5.

Društvo "Mir" št. 142 SNPJ je prispevalo \$25.

Dalje so prispevali: Jack Habbot \$5, Jos. Logar \$2, Mary Mezgec \$1 in Frank Boštjancic \$1.00.

Članarino so plačali sledeči:

Društvo "Svoboda" št. 748 SNPJ za šest mesecev \$10, Društvo "Kras" št. 8 SDZ za me-

sec april \$6, društvo "Mir" št. 142 SNPJ za april in maj \$12, Joseph Maslo \$2, Frank Zafred (drugič) \$2, Frank Vidrih \$2. Vsem prispevateljem najlepša hvala z željo za nadaljni odziv in posnemanje.

Priprave za veliko proslavo so v teku

Priprave za veliko prireditev vseh tukajšnjih podružnic SANSa so v polnem teku.

Kot je bilo že poročano, se bo ta velika prireditev vršila ob priliki zborovanja izvršnega in glavnega odbora SANSa v Clevelandu in sicer v SND na St. Clair Ave. Zborovanje se bo vršilo, če bo potrebno 2 ali 3 dni, sama prireditev pa se bo vršila v nedeljo 30. maja v avditoriju doma. Pričetek programa bo ob 4. uri popoldne. Sodelovalci bodo pevski zbori kot "Jadran" "Zarja", "Slovan", razni solisti ter razni dobri govorniki kot E. Kristan, F. Vidler, glavni predsednik SANSa in govornik, ki ga bodo poslali iz glavnega urada clevelandске organizacije "Wallace for President".

Od zavednega in naprednega Clevelanda se pričakuje obilen odziv na ta dan. Ne le, da boste imeli nekaj ur pravega duševnega užitka, pač pa boste pomagali tudi dobri, nam vsem potrebni organizaciji SANS, ki že 7 let deluje med nami ameriški Slovenci in je potom svojih podružnic storila mnogo dobrega in koristnega dela in med nami žela lepe sadoje. Med tem SANS ni pozabil niti na brate in sestre v stari domovini, v tisti domovini, v kateri nam je po večini vsem tekla zibel. Da bo SANS mogel vršiti svoje delo tudi v bodoče, so potrebne razne prireditve, da se tako preskrbijo finančni viri za izvršitev dela, ki ga bo SANS podvzel tu.

Izvršni odbor SANSa se je izrekel, da bo podpiral Henry A. Wallacea za predsednika Zedinjenih držav pri prihodnjih volitvah in sodeloval z novo progresivno stranko Amerike.

Sleheri naš rojak in rojakinja, ki želi napredek med nami, je pozvan, da se tega dne 30. maja udeleži impozantne manifestacije naše slovnosti v SND na St. Clair Ave. Dalje ste prošeni tudi vsi rojaki iz zunanjih naselbin, da se te naše velike prireditve udeležite in z nami vred doprinesete svoj delež k lepšemu uspehu. Potrebno je, da se organizirate kot skupine in poihite tista dne v našo slovensko metropolo—v naš Cleveland!

Torej rojaki in rojakinje zunanje naselbine ste tem potom prav vljudno vabljeni, da se udeležite te velike prireditve naših treh podružnic v Clevelandu. Pridite iz Detroita, Barbortona, Girarda, Warrena, Loraina ter drugih bližnjih naselbin. Pa tudi naš zavedni Pittsburgh je vabljen in njihova okolica, posebno ker bosta dva praznika zaporedoma, nedelja in "Decoration Day" v ponedeljek.

Rezervirajte si vstopnice, katere so le 75 centov za tako lep program, ki bo podan. Torej ste vsi dobrodošli dne 30. maja v SND!

J. F. Durn, tajnik podružnice SANSa št. 48.

Glas iz Herminie, Pa.

Od poznanega Antona Zornika iz Herminie, Pa., smo prejeli za priobčitev sledeče pismo: Cenjeni: Prosim oddajte priložni ček na pristojno mesto za Obrambni sklad naših treh slovenskih časopisov. Prispevek je od Frank Zupančiča, Clarksville, Pa. in od mene. Žal mi je, da nisem mogel več prispevati, ker bo kmalu tri mesece, kar sem se moral podvreči težki operaciji, ampak upam, da bom v par tednih zopet na potovanju.

Sedaj pa vas prosim, da pri-

občite v vašem listu pismo, ki sem ga poslal v angleščini "Pittsburgh Pressu" glede priobčevanja imen onih, ki so podpisali peticije za Wallacea. Moje mnenje je bilo, da bi s tem lahko opogumili naše rojake, da ne bi več pisali na poziv Pressa, da se kesajo, ker so podpisali peticije, da pa niso vedeli kaj so podpisali. Nekaj oseb se je bilo tako izrazilo v tem listu. Seveda to postavlja človeka v slabo luč, ker se pojavljajo dvomi, da oni, ki nabirajo podpise, ne povedo za kaj gre.

Kopijo tega pisma, ki sem ga poslal "Pittsburgh Pressu", pošiljam skupaj z delom, ki je bil priobčen in s komentarjem urednika. Kot je razvidno je bilo pismo tako cenzurirano, da se lahko reče, da je bilo potvorbno. Pri komentarju po pravilo, da imajo enako ime na listini ustanoviteljev Ameriško-slovenskega kongresa, ki da so po njih mnenju sopotniki komunistov. Torej naj naši ljudje čitajo in spoznajo, kako je pri reakcionarnih listih s postenjem in svobodo tiska. Priobčajo kar jim gre v prid, ako ne pa ti zavijejo pismo tako, da ti mine vsako veselje za dopisovanje v njihov list.

Vsak bi se moral spričo tega vprašati: ali potrebuje delavstvo svoje liste, kateri rade volje priobčajo kar je v korist ljudstvu, odnosno delavstvu, ali pa ne?

Bratje in sestre podpirajmo naše tri časopise in svobodo tiska, ki nam jo hoče reakcija odvzeti. Ko v kratkem pridem zopet med vas, mi lahko daste svoj prispevek. Torej na svidenje!

Anton Zornik, zast.

April 27, 1948
To The Editor of Pittsburgh Press — Pittsburgh, Pa.

Dear Editor:

As a regular reader of your paper and especially now while I am on the sick list more so, and carefully so, I notice you are publishing the names of all the Wallace for President petition signers.

The Undersigned will be proud to have his name among the other endorsers for this Third Party candidate.

I signed the petition, because I believe that Henry Wallace belongs to the 1% who are thinkers of this country; and I signed the petition, because I think that I belong to that 9% who are trying to think.

According to my estimation, those who are now worried that they endorsed Mr. Wallace belong to those 90% who only think from today to tomorrow. Ignorance does not excuse us from the law. Statements as above about public thinking were made at one time by the American inventor Thomas A. Edison. May I add that some people never pass the childhood age and when they pass away, they are still considered only as outgrown children. They never learn of our great men of the country, so I will vote and work for Henry Wallace, because I consider him a great man to come.

Yours truly,
Anton Zornik,
Box 202, Herminie, Pa.

Priobčeno pa je bilo sledeče besedilo:

May 1, 1948

PRAISES WALLACE

Another protest letter bore the name of Anton Zornik, Box 202, Herminie, Pa. "I signed the petition," it said, "Because I believe that Henry Wallace belongs to the one percent who are thinkers of this country and . . . because I think I belong to that nine percent who are trying to think."

Vse drugo je bilo izpuščeno, poleg tega pa je bil priobčen sledeči njegov komentar k mojemu dopisu:

An Anton Zornik has been

listed by the American Slav Congress of Western Pennsylvania as one of its sponsors. This organization follows the Communist Party line consistently.

Progresivne Slovenke imajo konvencijo

Progresivne Slovenke se pridno pripravljajo za svojo konvencijo, ki se bo vršila priobčeno nedeljo 16. maja. To bo prvič, da bodo prišle na konvencijo zastopnice krožkov v drugih državah.

Naše članice v Clevelandu so prijazno vabljen, da se udeležijo tega zborovanja in banketa, ki bo zvečer sledil, da pokažejo, da smo združene v delu za napredek ter da korakamo z duhom časa. Napolnimo zvesto, da bo sleherni sedež zaseden, ter da bodo zastopnice odšle domov kot tisti oraci in sejalcji, obloženi s semenom zlatega žita, ter da bodo imele korajžjo iti na delo, da bodo sejele, orale ledino in negoval, se sedaj započele. Utrditi se morajo korenine progresivnih slovenskih žena in deklet, da se bodo zdravo razvijale in delovale po vsej Ameriki.

Mi smo Slovanke, hčere enega največjega belopoltnega naroda, ki je v minulih vojnih naj več trpel in žrtvoval za svobodo vseh narodov, a danes je eden najbolj zasvoženih narodov. Torej, žene in dekleta, pa tudi možje in fantje, na plan, da se vsi strnemo in ojačamo našo moč, da si na svetu zaguramo pravično mesto.

Ce bomo šli na delo in dokazali tistim nevednežem, ki se vedno tavajo semintja, da je svet dovolj velik in lep, da lahko vsi narodi živijo v prijateljstvu, bomo morda storili veliko k temu, da pomagamo zatreči to slepo drvenje v novo vojno. Le tisti sejalec, ki seje pravo in čisto seme ter se potrdi zgođaj v spomlad, ko je še čas za sajenje, le tisti lahko pričakuje prave žetve in uspeha. Torej, ponovno apeliram, na delo vsi napredni rojaki in rojakinje, ki želite mir na svetu!

Se enkrat vabim vse naše članice Progresivne Slovenke, da se udeležite konvencije v nedeljo zjutraj ob 9. uri v SDD na Waterloo Rd., na banket zvečer ob 6. uri pa se tudi vabi vse prijateljke in somišljenike. Vstopnice na banket si lahko preskrbite pri članicah ali pa pokličete KE 2723. Na banketu bo nastopil Ethin Kristan in podan bo tudi kratak in zanimiv pevski program.

Zdravo!

(Dalje na 3. strani)

VETERAN RESUJE PROBLEM STANOVANJA

NEW HAVEN, Conn., 11. maja—Frank George, bivši vojak druge svetovne vojne, je danes zaprosil za dovoljenje, da lahko v mestnem parku izkopije lisice luknje, ki bi služile za stanovanje njegovi družini, ženi in tri mesece staremu sinu.

"Mislim resno," je dejal Frank. "Žena, tri mesece star sin in jaz bomo v sredo vrženi na ulico. Nismo mogli najti drugega stanovanja."

Veteran je izjavil, da bi po njegovem mnenju dve lisici luknji, globoki sedem čevljev, bili prav udobni.

TIPKARICA, KI JE IMELA PREMOČNE "HIPNE OBOČUTKE"

LOS ANGELES, 12. maja—V zaporu radi bigamije se nahaja 21-letna tipkarija Barbara Joyce Darkis Henricks Decker Vaughn, ki je danes pred sodnikom pristojno priznala, da ima tri možje preveč, oziroma da se je v "trenotnem navalu občutkov" v teku štirih let štirikrat poročila, pa niti enkrat razporočila.

DAN ZMAGE

Praznujemo obletnico osvoboditve! Praznujemo jo kot obletnico naše zmage! To se pravi, da proslavljamo dan, ko se je delo, ki smo ga zavestno pričeli, zaključilo z uspehom. Prvič v zgodovini nismo stali ob strani, pač pa smo z jasnim ciljem pred očmi trpeli in krvaveli in na posled zmagali. Zaradi tega bo ostal ta dan zapisan v srcu naših in bodočih pokolenj ne samo kot dan nezasičene radosti, ampak tudi kot dan dragocene moralnega zadoščenja.

Spomnjam se konca prve svetovne vojne. Tudi takrat je veliko veeslje obšlo ljudi. Tudi takrat so plapolale zastave in so odmevale pesmi po cestah. Vendar—kakšna razlika med takratnim in današnjim zaključkom svetovnega klanja. Takrat smo samo pasivno upali in pričakovali, takrat nismo pridali, kaj se godi z nami, kako se prav za prav plete naša usoda. Zaradi tega je pomenilo takratno naše osvobodjenje za večino našega naroda skoraj edino le zamenjavo zastav.

Tam, kjer se je včeraj še klanjala vdanost in pokorščina cesarsko-kraljevi oblasti, je danes vzklikalo s trobojnic prepašno narodno navdušenje. Včasih pozneje že, so pisali o nekakšni revoluciji, ki da smo jo bili preživeli. Vendar temu, kar se je bilo takrat zgodilo, ne moremo dati imne revolucija. Naše osvobodjenje je bilo vse prej uradno dovoljen prehod v drug državni sistem, uradno dovoljena potrjevanje nekdanjih dokaj romantičnih sanj, ne da bi bila dožalovanja perspektiva za bodoče državo in narodno življenje. Ko se je pa sivega jesenskega večera prvo narodno predstavništvo pokazalo na balkonu današnje univerze, se je misleč človek dovroj zavedel, da se življenje po svoji vsebini ni bistveno izpremenilo. Čutil je, da smo doživeli vojno s podaniško, najemniško dušo in da ni osrčja te naše zemlje razsvetlila zavestne volje, zavestnega namena, zavestnega dejanja.

Kako vse drugače je bilo šele pred tremi leti! V času tega svetovnega spopada je prst zgodovine legal sleherniku na srce in treba se je bilo odločiti na to ali ono stran. V vsaki družini, v vsaki hiši je čula med ljudmi neka kolektivna zavest, ki je raztrajno in neizprosno izpraševala, ki ni dala nikomur miru, vse dotlej, dokler ni razjasnil v sebi za ta čas bistvenih vprašanj. Bila so temna, črna leta, ko je smrt postala vsakdanji gost in so bile ure našega življenja pokapane s solzami in krvi. Toda bila so to hkrati leta, ko so pod mračnimi oboki groze goreli ognji očiščevanja, ko je zlokobni obraz tovarišice smrti tam zunaj po gozdovih, po leših in koncentracijskih tabornih obledel pred veličino zavestne žrtve.

Zaradi tega tudi ni bil dan osvobodjenja dan, dejal bi, malomeščanskega razburjenja in veselja, ker so pač minile hude

stvari, pač pa je bil dan, ko smo se zavedeli, da se je vse naše življenje napolnilo z novo, žlahtno vsebino.

In za to vsebino gre. Naj bi nam ostala, nam in tistim, ki pridejo za nami, zmeraj jasna in čista pred očmi, naj bi nas vodila pri delu, naj bi nam bila opora v preizkušnjah in vodnica v prihodnje dni.

Kdor je po osvoboditvi v teh dneh prisluškoval govoric oči in smehljajev povsod tam, kjer je prebival naš človek, naš po jeziku in borbi, mu je bilo, kakor da posluša eno samo pesem o prečudnih stvareh, ki so se pravkar zgodile, da si bodo ljudje, ki se toliko let niso videli, zopet segli v roke; da se bodo srečali tisti, za katere niso vedeli, ali še živijo ali ne; da se bodo znova utrdile vezi med bližnjimi, ki so stoječimi bitji; da bo konec ječ in koncentracijskih taborniš, da bo izginil tujec izpred domačega praga z vsem svojim nasiljem in ravnanjem krvoločnega despota; da se bo noga, ki je štiri leta romala po gozdovih, odpočila pri domačem ognjišču; da bodo oči zopet gledale znane gore in polja; da bo utihnil krik preplašenih otrok; da bo v tišino sveta zopet segla roka ustvarjenja in da tega že komaj čakajo plugi in metelice, kladiva in stroji, knjige in učilnice.

Vse to je bila ena sama pesem preproste in poštene sreče, pesem ljubečega človeškega srca, ki je kakor neizrekljivo topla zarja pozlatila prvi dan miru in svobode.

Toda na pomirjačiči se gladi življenja je gorel še drug svet. V duhu zrem tisočglavo množico na Kongresnem trgu, ki je vriskala in prepevala ob urah osvobodjenja in preživljanja znova njeno zanosito zmagovalje. Še bolj pa mi živi v spominu stanka pred vaško kočjo, ki se z levico opira na grčavko, v veli desnici pa drži vejico mladega zelenja in pozdravlja. Globoko je segla radost zmage, globlje kakor samo do neposrednih, dejal bi, osebnih čustev. Zajela je široko skupnost in je bila zaradi tega v pravem pomenu besede resnično narodna. Kajti v štirih letih borbe je toliko in toliko števil prebivalcev zaživelo v enotnem čustvovanju in enotni zavesti ter se

iz črede posameznikov izpremenilo v narodno občestvo.

Tega čudeža ni mogel storiti po imenu slovenski domobranec ali četnik, ker je pač rasel v senci okupatorjevega nasilja, ker je živel od njegove milosti in služil njegovi koristi. Samo svobodni upornik-partizan je mogel dvigniti zastavo boja za narodno svobodo s tako čistimi, od nobenega kompromisa omdaževanimi rokami, da je ta borba postala res splošno narodna in da je bila dobljena zmaga prav tako globoko vsenarodno doživljena.

Pred tremi leti na ta dan ni bilo v množicah nobenih ponižujočih občutkov, da smo kar koli dobili "pod roko," da nam je kar koli dal neki nepošteni ali zvitoepski račun. Pravične slovenske meje smo—ne na karti—pač pa v obliki zemlje zarisali s lastno krvjo in jih zakoličili s kostmi naših žrtev.

Z dnem zmage je bila tudi oprana z imena našega naroda sramota spekulativ in izdajalcev, ki so poizkušali onečasti slovensko zemljo; njih dejanja so bila za vse čase zaznamovana kot zločin, ki ga sovražita srce in misel. Naš narod se je sprostil tudi na znotraj, osvobojen mračne dediščine minulih stoletij. Borba na življenje in smrt je pometla z občutki manjvrednosti—narod je na dan zmage prvokrat stal v vrsti drugih narodov kot enak med enakimi. In to je bila velika stvar.

Velika zavest, da se ti ni treba uklanjati nikomur več, da si notranje zrel, brez nezdravih kompleksov, da svobodni tehtaš svet in ga presojaš in da je tvoja sodba take narave, da jo bo zdaj in tudi v bodoče brez pridržka potrdila zgodovina. Vse to je, zavedno ali nezavedno doživljeno, pred tremi leti na dan zmage dajalo vseobčiči radosti svojstven značaj.

In še več. Ko je prišel naš oboroženi upor, niso roke posegale po puškah zaradi tega, da prirobo narodu svobodo in združijo vse, kar je slovenskega, v mejah takega državnega organizma, ki bi bil urejen po načinu iz nekdanjih let in ki bi ga vodil duh nekdanjih let. Tak upor bi bil naroden samo po starih pojmihi. Bil bi gosposki, če bi bil sploh mogoč. Naš upor pa je bil vseljudski, ker je v množicah živela zelo živa, konkretna predstava o tem, kaj naj pomeni narodna svoboda.

Naše ljudske množice so mlade in zdrave. Zato so bile

sposobne tiste velike vere, ki se zdi starcem smešna, ki pa edina daje tudi slabotnemu moč, da ravna svojo usodo. To je vera v občečloveške vrednote, vera v tajne sile preproste ljudske pravičnosti. Zaradi te vere je zadela stari red neizprosna ljudska obsodba. Naš delavec, naš kmet sta šla v borbo zato, da bi se nihče nikoli več ne okoriščal z njunim delom. Pred očmi jima je sijala svetla podobna bodočih dni, ko človeško sožitje ne bo več temeljilo na računni sebičnosti. Ko bo korist skupnosti osnovna mera za razmerje med ljudmi in etično načelo nove družbe.

To nas je povzdignilo višje kot pa bi bili samo kot borci za narodno svobodo. Prav to nas je potisnilo v vrste naprednih narodov, postali smo sooblikovalci človeških zadev na zemlji. In ljudje so, na dan zmage, globoko dojeli ravno to, da je dokončno propadel stari red in da se je na očiščeni slovenski zemlji pričela graditi davno zaželjena, davno sanjana sreča delovnega človeka. Pred njimi so se odprla svobodna obzorja svobodnih ljudi in njihove oči so zagorele v ustvarjalni strasti.

Taka je bila bistvena vsebina, ki je z dnem zmage napolnila življenje naše domačije, in to je bil tudi zmagoslaven duh naše radosti. Spričo tega ni mogoče drugega, kakor ponoviti še enkrat: da bi nam ta vsebina bila v oporo v vseh preizkušnjah, da bi nam bila vodnica v prihodnjih dneh.

Isto kakor mi so doživljali pred tremi leti tudi vsi jugoslovanski narodida se na obletnico isto vsebino tega dne. Z njimi smo se bili srečali v začetku borbe, z njimi smo družno preživeli kri, z njimi smo ljubili

iste vzore, z njimi smo kovali za vse isto bodočnost. Dan zmage pa smo pozdravili v bratstvu, kakršnega doslej še ni zabeležila naša zgodovina. Zato je prav, tega velikega dne zavemo tudi tega; začeli smo ustvarjati novo zgodovino jugoslovanskih narodov, ko bodo enakopravnost in skupni ideali omogočili slavo in razcvet nove Jugoslavije!

(SANS-Chicago)

Urednikova pošta

(Nadaljevanje z 2. strani)

Vabilo na sejo društva "Cleveland"

Cleveland, O. — Vsako tretjo nedeljo v mesecu se vrši seja društva "Cleveland" št. 126 SNPJ. Prosi se članstvo, da se udeleži prihodnje seje. Odbor bi rad videl vse člane in članice, posebno pa mlade, da bi se začeli udeleževati rednih mesečnih sej in razmotrivali o bodočnosti društva in napredka. Zadnja keglaška prireditev, ki se je vršila zadnji petek, je prilično dobro bila obiskana, nismem pa opazil naših mlajših — naše prve generacije in druge, kje so bili?

Pomnite, da je v teku kampanja. Dajte se potruditi, da se društvo pomnoži. Ne ozirajte se samo na tajnika. Vsak in vsaka ima priliko dobiti nove člane med svojimi sorodniki in prijatelji. Tajnik je le ena oseba, društvo pa šteje čez 400 članov in članic. Naša kvota je majhna za tako število članstva, zato vsak se naj malo potruji, pa bo naša kvota prekoračena. Z upanjem se obračam na članstvo, da vsak in vsaka stori svojo dolžnost napram društvu in jednoli ter sam sebi.

Opozorjam one člane, ki so

vzeli vstopnice za Bowler's Dance, da mi jih vrnejo ali pa novce v nedeljo na seji.

Z bratskim pozdravom
John J. Gabrenja, taj.

Vabilo k Progresivnim Slovenkam

Vse članice Progresivnih Slovenk so prijazno vabljene, da se udeležijo konvencije.

Glavni odbor vabi vse prijateljke te napredne ženske organizacije na poset slavnostnega banketa in programa, ki se bo vršil v zvezi s konvencijo v nedeljo večer v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Pričakuje se, da bodo prišle delegatkinje krožkov iz raznih mest, torej, upamo, da bodo deležne poseta prijateljcev in prijateljic tudi na banketu.

Bodite pri "Progresivnih Slovenkah" 16. maja v SDD na Waterloo Rd.

Josie Zakrajšek,

glavna tajnica.

MLEKARSKI POMOČNIKI

Splošno delo v mlekarni. Popoldanski in nočni shift. 48 ur tedensko. \$1.05 na uro za začetek. Zglaste se ob delavnikih, med 8.30 in 5.30. THE TELLING BELLE-VERNON COMPANY
3740 Carnegie Ave.

DOBRA GOSPODINJA

dobi delo pri vdovcu z dvema odraslima sinovoma. Naslov pustite v uradu tega lista.

LEPOTILNI SALON

na St. Clair Ave. se prodaja radi bolezni. Sedanja lastnica ima dober promet. Lease.

Pokličite UT 1-1168

HIŠA ZA ENO DRUŽINO

se prodaja. 7 sob; vse v najboljšem stanju. Velika klet, fornec, kopalnica, garaža in druge udobnosti. Kdor želi videti naj se zglasti ali pokliče po 4. uri popoldne.
999 E. 76 St., UT 1-0642

BEAUTY OPERATORICA

z licenco za poslovalkinjo, dobi dobro službo z dobro plačo. Pokličite po 5. uri popoldne

KE 4410

Prenovite in modernizirajte vašo kuhinjo in kopalnico z

PLASTIC TILE

za stene in stropce. Imamo 10 različnih barv. ANTON KOPLAN, 1136 Norwood Rd., HE 6510 HENRY KOPLAN, 1008 Ansel Rd., EX 7141

ZAVAROVALNINO

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd. preskrbi JANKO N. ROGELJ 6208 SCHADE AVE. POKLIČITE: ENdicott 0718

Ulle Plumbing and Heating Co.

Imamo boilerje na plin, burnerje na plin in forneze na plin, ter vse potrebščine za grelne in monterske naprave. 15601 WATERLOO RD. KE 7248

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitro postrežbo. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka
1146 East 61 Street
HE 2730

DELO DOBI
ženska za lahka hišna opravila. Nič pranja. Stanovanje in dobra plača. Katero veseli naj pokliče
HEnderson 5311

Pri nas radevolje
PRIPRAVIMO ZDRAVILA ZA POŠILJKE V JUGOSLAVIJO
Mandel Drug Co.
15702 WATERLOO RD.
JOHNNY SILKS
11118 GREENWICH AVE.
se priporoča cenjenim gospodinjam v okolici za obisk njegove nove trgovine, kjer si lahko nabavite najboljša jedila, meso, pivo in vino za na dom.

PAPIRAMO IN BARVAMO
Prvovrstno delo, zmerne cene. Pokličite, da vam damo prost proračun.—Se priporočamo.
Geo. Panchur in Sinovi
16603 Waterloo Rd. — KE 2146
Trgovina s stenskim papirjem in barvo.
Wallpaper Steamer for Rent

Za cementna dela
KOT PLOČNIKE IN DRIVEWAYS
pokličite
JOHN ZUPANCIC
18220 MARCELLA RD.—KE 4993

WATERLOO WALLPAPER STORE
15404 Waterloo Rd. KE 3648
Polna zaloga stenskega papirja. Imamo izkušene papirjarje, ki vam napravijo prvovrstno delo. Cene zmerne.

Prijatelj's Lekarna
PRESCRIPTION SPECIALISTS
Zastonj pripeljemo na dom
St. Clair Ave., vogal E. 68 St.
ENdicott 4212

CHRISTIANA LODGE AND COTTAGES
Edwardsburg, Michigan
The Lodge has 30 rooms with connecting shower and toilet. There are 17 cottages with private shower and toilet. Central dining room with American-European cooking. All sports: golf, dancing, tennis and shuffleboard, outdoor games. Cater to overnight guests. Located in Christiana Lake in a grove of large trees. 100 acres of private playground on US 112. Write for folder.
CHRISTIANA LODGE
Dominic Krasovec, Prop.
Phone 9126F5
P. O. Edwardsburg, Mich.

HARMONIKE
vseh vrst slovenske in nemške ter kromatične ali klavirske izdelujem in popravljam po zmernih cenah
VSE DELO JE JAMČENO
Se priporočam
ANTON BOHTE
R. D. 2. Clymer, Pa.

Ko prodajate ali kupujete
dom, farmo, loto ali trgovino, pokličite nas za vljudno in zanesljivo postrežbo.

JOHN KNIFIC
820 EAST 185th ST.
IV 7540 ali KE 0288

V priporočilo
Za vljudno in točno postrežbo ter zmerne cene
OBISČITE
DAVID'S
na 934 E. 152 St.
GLEnville 8287

kjer si boste lahko izbrali iz njih obširne zaloge zlatnine, stenske in zapesne ure, srebrnino, radio aparate in električne predmete.
VABIMO VAS, DA SI OGLEDATE NAŠO TRGOVINO IN SE SEZNANITE Z NAMI

Velika razprodaja na KOMBINACIJSKIH RADIO APARATIH

Damo vam STO DOLARJEV za vaš stari radio aparat pri nakupu novega.

FRIGIDAIRE LEDENICA
6 KUB. ČEVLJEV—SAMO \$185
FRIGIDAIRE LEDENICA
7 KUB. ČEVLJEV—SAMO \$213
ELEKTRIČNA PEČ
VELIKA—SAMO \$174.25
ELEKTRIČNE LEDENICE
RABLJENE, GARANTIRANE—SAMO \$69

Damo na lahka mesečna odplačila
NORTHEAST Appliance & Furniture
JERRY BOHINC, lastnik
22530 Lake Shore Blvd.
819 East 185th Street

ALI STE ŽE OBISKALI NOVO BERGERJEVO TRGOVINO S STENSKIM PAPIRJEM IN BARVO na 805 East 185th St.

NA IZBERO IMAMO POPOLNO ZALOGO STENSKEGA PAPIRJA, BARVE, LINOLEJA IN DRUGIH POTREBŠČIN ZA DEKORIRANJE
PRIDITE V NAŠO TRGOVINO PREDNO KUPITE DRUGJE.
Prosto parkanje avtov v ozadju trgovine. Vhod na Cherokee Ave.

BERGER'S WALLPAPER & PAINT CO.
805 East 185th St.
poleg Cass lekarne

Pravkar smo prejeli novo zalogo
NAJNOVEJŠIH PLOŠČ
Continental 1219—PLAYFUL BOYS—Polka ORPHAN—Waltz
Igra Frankie Yankovich s svojim orkestrom
Victor 25-1115—JUKE BOX—Polka CAROUSEL—Waltz
Igra Johnny Vadnal orkester
Continental 421—JOLLY TIME—Polka NARROW PATHS—Waltz
Igra Jos. Kusar orkester
NAROČILA ZA PLOŠČE POSLJEMO TUDI PO POŠTI KAMORKOLI
Pišite po naš renik, ki ga dobite brezplačno.
V naših povečanih prostorih si sedaj lahko ogledate lepo zalogo kuhinjskih peči, električnih ledenic in vsakovrstnih drugih električnih potrebščin za dom.
Trgovina je odprta vsaki dan do 9. zvečer, razen ob sredoah.
THE MELODY MART
12323 ST. CLAIR AVE. GLEnville 1158

NO BETTER TERMS ANYWHERE
LOANS TO REPAIR, MAINTAIN, MODERNIZE YOUR HOME OR BUSINESS PROPERTY
The Cleveland Trust Company
FOUNDED 1894
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

Člani vlade in voditelji L. R. Slovenije

Ivan Regent
minister za delo

Minister za delo vlade LRS, je znan protifašistični bореc in publicist. Rodil se je leta 1884 na Kontovelju pri Trstu, kot sin pristaniškega delavca. Zaradi težkih gmotnih razmer si je že s 13 leti moral začeti sam služiti kruh, po noči pa je marljivo študiral. Kot 18-letni delavec je postal član jugoslovanske nacionalne - demokratične stranke in se začel v njej aktivno udeleževati. Leta 1905 je v Trstu ustanovil "Ljudski oder", Slovensko ljudsko univerzo, ki so jo pozneje fašisti uničili. Leta 1908 je ustanovil "Delavski list" glasilo primorskih socialistov, 1919 leta pa socialistični list "Delo", ki je leta 1921 postalo glasilo KPI. Leta 1914 je bil izvoljen za predsednika JSDS. V tem času je bil sodelavec in osebni prijatelj pisatelja Ivana Cankarja in protifašističnega borca Ivana Srebrničarja.

Po prvi svetovni vojni je tov. Regent vodil v Trstu in v vsej Julijski krajini borbo proti naraščajočemu fašističnemu terorju. Leta 1919 je bil izvoljen v centralni odbor italijanske socialistične stranke, sodeloval v boju za ustanovitev KPI. Leta 1920 pa je bil na komunistični listi izvoljen za mestnega svetnika tržaške občine. Ker so ga fašisti zaradi njegove odločne borbe proti fašizmu stalno preganjali in zapirali, se je leta 1927 moral izseliti v Ljubljano, kjer je sodeloval pri komunističnem listu "Enotnost", organiziral proti fašistično agitacijo v Julijski krajini in napisal brošuro o fašističnem terorju v Julijski krajini. Na poziv KPI je l. 1929 odšel v Pariz, odkoder je bil preganjan v Belgijo, leta 1930 pa je bil kot zastopnik KPI poslan v Moskvo, v sekretariat Rdeče pomoči.

V začetku leta 1933 je tovariš Regena v Moskvi prevzel vodstvo jugoslovanskih prevodov marksistično - leninistične

literature pri "Založbi literature v inozemskih jezikih". Pisal je članke v razne slovenske in italijanske časopise ter preko italijanske oddaje moskovskega radija v slovenščini in italijansko ljudstvo Julijske krajine na borbo proti fašizmu. Leta 1941 je prevzel vodstvo slovenske oddaje moskovskega radija in bil v jeseni istega leta izbran v vseslovanski komitet, kamor je bil ponovno izvoljen na Slovanskem kongresu lanskega leta v Beogradu. Za svoje zasluge je bil odlikovan s sovjetskim odlikovanjem "Za obrambo Moskve".

V začetku l. 1945 je tov. Regent z drugo tankovsko brigado prišel iz Sovjetske zveze v osvobodjeni Beograd in v začetku marca na slovensko osvobodeno ozemlje v Črnomelj. Od tu se je s IV. armado JA vrnil v osvobodjeni Trst, kjer je kot priljubljen protifašistični bореc pomagal pri utrjevanju bratstva med slovenskim in italijanskim ljudstvom. Izvoljen je bil v Izvršni odbor Slovensko - italijanske antifašistične unije in MOS za Trst ter se pod anglo-ameriško okupacijo v prvih vrstah boril za resnično demokracijo in svobodo Trsta ter vse Julijske krajine. Izbran je bil tudi za člana IOOF.

Dne 9. junija 1947 je bil imenovan za ministra za komunalne zadeve LRS, dne 18. avgusta 1947 pa za ministra za delo vlade LRS.

Tone Fajfar, minister
za lesno industrijo

Tovariš Tone Fajfar je bil kot sin malega kmeta rojen leta 1913 v Sp. Brnki v Kranjskem okraju. Izučil se je za strojnega stavca in se začel aktivno udeleževati v krščansko-socialistični strokovni organizaciji. Leta 1940 je v imenu vodilnih socialistov stopil v stik s predstavniki vodilnih članov

KPF za skupno borbo proti fašizmu. Ko se je osnovalo Društvo prijateljev Sovjetske zveze, je postal njegov član.

Dne 27. aprila 1941 se je kot predstavnik krščanskih socialistov udeležil ustanovljenega sestanka Osvobodilne fronte in postal član njenega Izvršnega odbora, kar je še danes. Avgusta leta 1941 se je moral umakniti v ilegalo, maja 1942 pa je z ostalimi člani IOOF odšel na osvobodeno ozemlje. V narodno-osvobodilnem svetu (prvi začasni partizanski upravi), je prevzel posle poverjenika za prehrano. Na Kočevskem zboru poslanec, je bil izvoljen v Predsedstvo SNOS-a. Udeležil se je tudi zgodovinskega drugega zasedanja AVNOJ-a v Jajcu in bil tam izbran v njegovo predsedstvo. V partizanih je urejeval "Delavsko Enotnost", leta 1944 pa je postal sekretar Nadzorne komisije pri IOOF. Konec leta 1940 je odšel v Beograd in postal sekretar ESZDMJ, februarja 1945 pa se je kot jugoslovanski delegat udeležil svetovne sindikalne konference v Londonu. Maja 1945 je bil postavljen za min. za gospodarstvo, jeseni leta 1946 pa za ministra trgovine in preskrbe vlade LRS, kar je bil do 18. avgusta 1947, ko je postal minister za lesno industrijo v vladi LRS.

Janez Hribar, ministar
brez portfelja

Tovariš Janez Hribar je bil kot kmečki sin rojen leta 1909 v Ložu. Ko je dočel osnovno šolo je delal na očetovem posestvu. Spoznal je delo in trpljenje kmetov, a tudi delavcev, ker je v njegovem kraju dokaj razvita lesna industrija. Že leta 1935 je začel organizirati in navduševati kmečke množice za borbo za demokratične pravice ter pred njimi razkrinkovati diktatorske režime.

Aktivno je sodeloval pri Zvezi kmečkih fantov in deklet in organiziral pomoč španskim borcev. Ob ustanovitvi kmečkodelavskega gibanja je postal član njegovega odbora in podpisal proglas Zveze delovnega ljudstva. Bil je med prvimi člani društva prijateljev Sovjetske zveze in njen organizator na Notranjskem.

Takoj po fašistični okupaciji je zapustil svojo domačijo in se ves posvetil organiziranju Osvobodilne fronte. Nekaj časa je bil aktivist-ilegalec, novembra 1941. leta pa je odšel v partizane. Postal je namestnik komandanta, februarja 1942 pa komisar bataljona Ljube Šercerja.

Bil je junak, ki se je s svojimi borci udeleževal najtežjih borb na Dolenjskem, Notranjskem Primorskem. V neprestanih bojih in pohodih je politično izgrajeval svoje borce in tudi sam raste ob njih. Postal je komisar Notranjskega odreda, junija 1943. leta pa je bil pomočnik komisarja 14. divizije. Ob ustanovitvi 18. divizije pa komisar nove divizije. Januarja 1944 je bil imenovan za komisarja 9. korpusa, septembra 1944. leta pa za komisarja 7. korpusa, kar je bil do konca aprila 1945. leta.

Tovariš Hribar je bil v prvi vladi Slovenije imenovan za ministra za kmetijstvo, kar je bil

do 17. februarja 1947. leta, ko je bil imenovan za predsednika komisije za združništvo pri vladi Ljudske republike Slovenije. (SANS-Chicago).

M. Njin:

PRIRODA IN LJUDJE

(Nadaljevanje)

Podzemeljske shrambe

Kdo je kriv, da nam suša tako pogosto uničuje žetev?

Morda ni nihče kriv? Morda je suša poleti prav tako neizogibna kakor mraz pozimi? Ne. Sušo se lahko borimo. V ta namen moramo polja tako urediti in obdelati, da bodo bolj hranila vodo, da ne udi vsa deževnica in snežnica v reke.

A to še ne zadostuje. Sejati in saditi moramo take rastline, ki porabljajo vodo varčno in s čim večjim pridom.

A tudi to še ne zadostuje. Enkrat za vselej moramo pomesti s plevlom, s tem sovražnikom naših prijateljev, da jim ne bo več odjemal vode in hrane.

A tudi to je še premalo. Reke moramo tako preobraziti, da ne bodo odnašale vse vode v morje, marveč oddajale presežek vode poljem.

A tudi to ni še vse. Zasadiati moramo gozdove, da bodo zaščitili polja pred vročim pustinjskim vetrom.

Vse to moramo storiti, če hočemo za vselej premagati sušo.

A ljudje se dosedaj s sušo niso borili, ampak so jo dolga stoletja prenašali in ji celo sami pomagali.

Z vodo na primer niso varčevali, niso se preskrbovali z zalozami vode.

Seveda ni mogoče hraniti vodo v vedrih in koritih, treba jo je hraniti v tleh samih, v podzemskih shrambah.

Vsak poljedelec je graditelj takih shramb.

Ko orje, se zdi, kakor da bi samo rezal in drobil zemljo ter jo obračal. Dejansko pa večje gradi podzemeljsko stanovanje za semena in za vse drobne rastline-bakterije, ki živijo v zemlji in opravljajo v njej kemično delo. Gradi hodnike za zrak in shrambe za vodo. Med grudami zorane zemlje ostanejo številne votline in hodniki. Prav to so podzemeljske shrambe. Če jih ne bi bilo, bi se vsa voda odtekla iz zemlje v potoke, iz potoke v reke in iz rek v morja.

Iz tega vidimo, kako važno je o pravem času in dobro urediti, zorati zemljo.

Toda v stari Rusiji so orali slabo. Niso orali s plugom, marveč z lesenim ralom. Niso orali tako, kakor je treba, niti takrat, ko je treba. Po žetvi so pognali na polja živino. Tla so bila že tako in tako slabo zrahljana in povrhu je prišla zdaj še živina, postopala po poljih, po strehah

nije. Dne 18. avgusta 1947. leta je postal minister brez portfelja v vladi Ljudske republike Slovenije. (SANS-Chicago).

podzemeljskih shramb, jih tepala z nogami in rušila zgradbo, ki je bila s trdom zgrajena. Tako se je zemlja strdila in sprijela. Pozimi je zmrazilo skoz in skoz, in ko se je spomladi sneg taja, snežnica ni mogla priti v zemljo. Namesto da bi namakala polja, se je voda odtekala po brazdah in jarkih v potoke in reke. Tako so velikanske zaloge vode, ki jih je pripravila priroda sama za poletje, propadale brez koristi.

A tudi s poletnim dežjem ni bilo nič bolje. Kot kamen trda zemlja dežja ni vsrkala in voda se je skoraj vsa odtekla. Konec poletja, ko je bila voda najbolj potrebna, je v zgornjih plasteh zemlje že ni bilo več. Klasje je sahalo od žeje. Povrhu pa mu je še plevel odvezal zadnje kaplje. Saj so poljedelci sejali, kar in kakor jim je prišlo pod roko; semen niso sortirali. Hkrati z žitom so sejali tudi semena plevela. Sovražniki žita so se po poljih razbohotili, dušili klasje in mu jemali hrano in vodo.

Ko je nastopila suša, je našla polja nepripravljena.

Če oblegajo sovražniki mesto, morajo imeti obleganci zadostne zaloge. Tu pa zalog ni bilo.

Tako so ljudje pomagali suši uničevati polja. Pa tudi to še ni vse. Tudi z druge strani so odpirali vrata suši: na razdvojih so izsekavali gozdove.

Gozdovi pa so križišča na potih vode.

(Dalje prihodnjič)

Rusija na prvem
mestu v češki
zunanji trgovini

PRAGA, 13. maja.—Rusija se nahaja na prvem mestu v češkoslovaški zunanji trgovini, je danes razkril praški tehnik "Ekonomist".

Na drugem mestu se, soglešno s podatki objavljenimi v časopisu, nahaja Jugoslavija, dočim so Zedinjene države šele na devetem mestu.

Podatki se nanašajo na prvo četrtletje tekočega leta. Od skupne zunanje trgovine v znesku \$72,000,000 je samo številka za Rusijo dosegla \$38,146,000.

Že prve dneve po neuspelem poskusu desničarjev, da bi se polastili oblasti, so češkoslovaški uradniki izjavili, da bo morala dežela vsaj 55 odstotkov svoje zunanje trgovine voditi z deželami zapada. To je nedav-

no ponovil sam minister za zunanjo trgovino Anton Gregor, ki je v Parizu izjavil, da namestnik češkoslovaška izpolniti svoje obveze napram drugim državam, s katerimi je imela trgovinske pogodbe. Ko pa se je vrnil v Prago, je naznanil, da se bo podvzelo bolj obsežne trgovinske stike z deželami, ki imajo načrtno ekonomijo, kar se tolmači kot znak, da so izgledi za obnovo trgovinskih sporazumov s Francijo precej slabi.

Rusija se nahaja na prvem mestu v češkoslovaški zunanji trgovini vsled pet-letnega trgovinskega pakta, ki je bil podpisan preteklega novembra v Moskvi. V prvem četrtletju so Rusi poslali vse pošiljke 600,000 ton žita, ki ga je Rusija kot del pogodbe obljubila Češkoslovaški.

Kar se pa tiče trgovine z Ameriko, "Ekonomist" objavlja podatke, iz katerih je razvidno, da so Zedinjene države v prvem četrtletju poslale v Češkoslovaško dobrin za \$9,070,000, izvozile iz nje pa za samo \$5,148,000.

Gromiko odhaja
na počitnice

LAKE SUCCESS, N. Y., 13. maja.—Sovjetski zastopnik zunanje ministrstva Andrej Gromiko bo v kratkem zamenjan kot glavni sovjetski delegat pri organizaciji Združenih narodov.

Gromika, ki je star 38 let, bo zamenjal Jakob A. Malik, ki je tudi zastopnik zunanje ministrstva in ki se že nahaja na poti iz Berlina v New York.

(Malik je leta 1945 v imenu Sovjetske zveze izročil Japonski vojno napoved).

Gromiko je izjavil, da odhaja na počitnice v Rusijo. Ko so ga časnikarji vprašali, dali se bo vrnil prihodnjo jesen, je odgovoril:

"Ne vem. Seznam delegacije še ni bil ustvarjen. Ne vem, kaj bom delal v septembru."

Nekateri krogi sedaj ugibljejo, da bo Gromiko verjetno dobil višji položaj. Kot sovjetski delegat je bil pri organizaciji Združenih narodov od njene ustanovitve na Dumbarton Oaks konferenci leta 1944.

• SOBA V NAJEM

Postenemu in mirnemu fantu se odda v najem snažno sobo s prostim vhodom. Pokličite

HE 9130

August Cesen
Painting

1075 E. 61 St.

Barvamo hiše znotraj in zunaj.

Prvovrstno delo po zmerni ceni.

August Cesen, EN 2268

John Cesen, EN 6968

Domači mali oglasnik

GOSTILNA

GOOD TIME CAFE

9413 ST. CLAIR AVE.

Za kozarec dobre pive, žganja ali vina in okusen prigrizek, obiščite našo gostilno. Serviramo kockasto pečenko in steak vsaki dan. Imamo odprto tudi ob nedeljah popoldne.

HECKER TAVERN

John Sustarsic in Frank Hribar
1194 EAST 71st ST.
ENDICOTT 9779

pivo, vino in žganje ter okusen prigrizek.
Odprto do 2:30 zjutraj

Mike's Cafe

1297 EAST 55th ST.

Serviramo najboljše pivo, vino in žganje ter okusen prigrizek.
Odprto do 2.00 zj.
Se priporočamo za obisk.
Pauline Kocjan, lastnica

Three Corner Cafe

1194 EAST 71st ST.

Frank Baraga in John Levstik, lastnika
Izvrstno pivo — vino — žganje in okusen prigrizek.
Pri nas dobite vedno dobro
Se priporočamo

Mr. & Mrs.

JOE SUSTARSIC

GOSTILNA

5379 ST. CLAIR AVE.

Postrežemo z izvrstno pljačo in okrepčili

DANICA'S CAFE

Vogal E. 169 St. in Grovewood Ave.

Danica in Joe Hrvatin
Priporočamo se za obisk.
Fine pljača in prijetna družba.

CVETLIČARNE

SLOVENSKA CVETLIČARNA

Jelenc Florists

15302 WATERLOO RD.

IVanhoe 0195

Imamo še nekaj pravih naglaven in več vrst vrtnic.

YALE FLOWER SHOPPE

7910 ST. CLAIR AVE. HE 3370

Naročite krasno cvetje, vence in šopke v naši cvetličarni, kjer dobite točno in prijazno postrežbo ter nizke cene.
Frank in Josephine Gartroza, last.

RAZNO

ANTON HIBLER

6530 ST. CLAIR AVE.—EX 8316

priporočam v naklonjenost svojo zlatarno vsem Slovincem in Hrvatom

Kot izkušen urar v stari domovini, prvovrstno popravil ure vseh izdelkov ter zlatnino.

GOSTILNA

Frank Mihčič Cafe

7114 ST. CLAIR AVE.

Dobro pivo, žganje in prigrizek ter slastno vino
ENDICOTT 9359

Odprto od 6. zj. do 2.30 zj.

GAY INN

Frank in Emily Svigel

6933 ST. CLAIR AVE.

Fino pivo, vino in žganje, ter okusen prigrizek. — Za prijetno družbo obiščite nas.

AVTOMOBILSKA
POSTREŽBA

MAX'S AUTO BODY SHOP

1109 E. 61st St. — Utah 1-3040

Max Zelodec, lastnik

Popravljamo ogrode in fenderje avtomobilov vseh izdelkov.

Naša posebnost je barvanje avtomobilov, da so kot novi.

Nove avto, ki so poškodovani, popravimo, da zopet izgledajo kot novi.

Re-Nu Auto Body

CO.

982 EAST 152nd ST.

Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.

Popravljamo body in fenderje.

Welding!

J. POZNICK

Glenville 3830

Elyria Auto Repair

and Welding

Joe Mrhar, lastnik

Towing, Parts, Batteries, Painting

Body Fenders

6815-31 SUPERIOR AVE.

ENDICOTT 9361

Moderna slovenska popravilnica

Prodajamo tudi nove Willys

avtomobile in truke

Superior Body &

Paint Co.

Popravimo ogrode in fenderje.

Prvovrstno delo.

Frank Cvelbar

6805 ST. CLAIR AVE.—EN 1693

Rich Body Shop

1078 E. 64 St.

FRANK RICH, lastnik

Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

Oglašajte v

Enakopravnosti

CLEVELAND

JE SLOVENSKA METROPOLA V
AMERIKI!

V Clevelandu so naseljeni Slovenci, oziroma Jugoslavlani iz vseh delov Slovenije in sploh Jugoslavije. V Clevelandu izhaja slovenski list

ENAKOPRAVNOST

ki prinaša dnevno zanimive novice iz vseh delov sveta.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

J. F. Fifolt

ENAKOPRAVNOST
3231 St. Clair Ave.
HENDERSON 5311-12

MAY 14, 1948

Lilac Dance Planned by Newly
Formed Euclanders Club

Mrs. Olga Mikolsky

Miss Julia Lisowsky

Former members of the "Little Below the Knee" club have recently formed a State incorporated club, known as "The Euclanders." The club is comprised of housewives and business women, who are interested in the betterment of women and housewives in the artistic, social, physical, educational and personality development; to hold discussions and classes of instruction on style trends, dressmaking, knitting; to hold private and social functions, and to sponsor welfare projects.

The newly-elected officers are as follows: Miss Julia Lisowsky, president; Miss Pearl Tutay, vice-president; Mrs. Ann Svete, treasurer; Mrs. Geo. Juhasz, secretary. Miss Elizabeth Ponikvar, Miss Julia Lisowsky and Mrs. Phyllis Welky are serving on the Board of Controls, Mrs.

Plans are now under way for a gala Lilac Dance to be held next Saturday, May 22nd in the Slovene Society Home on Recher Ave., Euclid, Ohio. Music will be furnished by Al Strukel's Sextette, with dancing to start at 8:30 p. m. Tickets are available from any club member.

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. — HE 3028
SOUND SYSTEM
INDOOR—OUTDOOR
Expert Repairing on all Makes of Radios
Tubes, Radios, Rec. Players
All Work Guaranteed

MAX'S AUTO BODY SHOP
1103 E. 61st St. — UTah 1-3040
Max Zelodec, Prop.
SPECIALIZING IN REPAIRING OF WRECKED AUTOS
Painting—Color Matching
Body and Fender Repairing on All Types of Autos

SEDMAK
Moving and Storage
also
Light Expressing
1024 EAST 174th ST.
KE 6580

BUKOVNIK'S
Photographic Studio
762 E. 185th St.
IVanhoe 1166

Charles & Olga Slapnik
FLORISTS
Beautiful Bouquets, Corsages, Wreaths,
Potted Plants and Flowers for all Occasions
6026 ST. CLAIR AVE.
EX. 2134

VISIT NEW
TINO MODIC'S CAFE
6030 St. Clair Ave.
EN. 9691
You Are Always Welcome

BEROS STUDIO
FOR FINE PHOTOGRAPHS
6116 St. Clair Ave. EN 0670

ADRIA presents
CONCERT
AND
PLAY "Mož-gospodinja"
SUNDAY, MAY 16, 1948 — 4:00 P. M.
Slovene Society Home, Recher Ave.
Dance in Evening — 8:00 p. m. 'til ???
Music by Strukel's Orchestra

GET ACQUAINTED!
JOHNNY KOVACIC cordially invites all his friends, acquaintances and patrons of the former Gornik Bros. Store to come in and get acquainted with his
NORWOOD MEN'S SHOP, Inc.
AT 6217 ST. CLAIR AVE.
on Saturday, May 22nd, 1948
A practical gift souvenir will be given every visitor.

PLAY, CONCERT, DANCE
ADRIA'S SUNDAY FARE

Euclid, Ohio — A triple bill augments the spring concert of the Adria Choral Club to be presented May 16th 1948 in the Recher Avenue Hall. The program includes a play, concert and dance.

The program climaxes many months of rehearsals, and will include a variety of popular numbers by the club's soloists and choruses under the direction of Frank Vauter. Spot-lighted as soloists will be Val Grill and Olga Zakrajsek, while Joe Ivancic, Val Grill, Viola Mocnik and Mary Furlan Vodopivec will present duets. The mixed, ladies' and men's choruses will present such popular numbers as "Ko so fantje protivasi šli," "Naša zvezda" and "Dobro jutro." Of particular interest will be Olga Zakrajsek's vocal interpretation of "That Wonderful Mother of Mine," dedicated to the mothers. English numbers billed include "Asleep in the Deep" and "My Hero" from the popular "Chocolate Soldier."

First curtain is set for 4 p. m. and will reveal before the footlights an all star cast in a hilarious one-act comedy titled "Mož gospodinja." The plot revolves around a housewife who day after day drudges, cleans and works for the "starega." Complications set in when the "starri" learns that a woman's work is no cinch and is never done.

The comedy, under the direction of John Stebly with Val Grill, Diana Mersnik, Olga Zakrajsek and Joe Ivancic comprising the cast, is bound to please the audience.

The choral concert, annual spring feature of the club, will include a variety of popular classics and melodious tunes with Adria's soloists and 50 choristers following the baton of director Frank Vauter. Frequent rehearsals have been held during the past month to bring the choristers into prim shape for the program.

Following the afternoon program, supper will be served at a nominal price in the downstairs hall.

Topping this semi-annual program will be dancing in the evening to the tunes of Strukel's orchestra. The committee in charge invites all to attend this complete program primarily arranged to entertain and please Adria's many friends.

Mirrors and Glass Tops
for furniture
made to order.
MONROE GLASS CO.
18001 Waterloo Rd., IV 5700
Cleveland 19, Ohio

Start Saving NOW for

VACATION
PLEASURE

A few dollars each week in a Savings Account at North American will bring you weeks of fun, sunshine and health at your favorite Vacationland this summer. Start your account this week.

Member Federal Deposit Insurance Corp.

1 Locations
6131 St. Clair
5618 Waterloo
3496 E. 93 St.
Broadway
6666

NORTH
AMERICAN
BANK

Dr. John P. Sesek of New York City, son of Mr. and Mrs. John Sesek, 19211 Shawnee Ave., Cleveland, Ohio, who recently received a Ph. D. degree from Yale University, where he held a National Research Fellowship. He is at present a member of the faculty of an Eastern university as Associate Professor in Metal Science, and is also doing consulting work for a Dutch concern on diamond dies.

John, who was well known in Northeast Slovene circles, is a graduate of Collinwood High School, and while living here attended Cleveland College and Case School of Applied Science. Before going East, he worked for some time in the research laboratory of the McGean Chemical Company, Cleveland. He is also a former member of the Yugoslav University Club.

United Slovene Youth
Plan Scavenger Hunt

Lencil's country home will be the scene of a gala get-together for the United Slovene American Youth this Sunday, May 16th, where members and friends of the club will gather for a well-planned scavenger hunt. Various Yugoslav finds will be the goal of all participating. Transportation from Euclid and Ivan Rds. to Lencil's will be provided for all meeting there at 2:30 p. m. An afternoon of fun, music, dancing and refreshments will make this the first social event of the year to be held by the club. Everyone is most cordially invited to attend.

Remember, it's on to Lencil's farm—Sunday, May 16th. We'll meet you at 2:30 p. m. at Euclid and Ivanhoe Rds. See you then!

SPORTS FUND DANCE

The Betsy Ross Lodge, No. 186 AFU, is giving its annual "Sports Fund Dance" on Sunday, May 23, 1948, at the Slovenian Workmen's Home on Waterloo Rd.

Johnny Vadnal and his orchestra will be at the bandstand beginning at 8:00 p. m.

The Betsy Ross Lodge extends a cordial invitation to the public to attend their dance. Tickets may be purchased from members or at the door.

ON TOUR

Greetings from the U.S.S. America arrived recently from Irma Kalan Arnaut who is on her way to London with her husband who will perform at the Paladium Theatre, and then to Ireland, Scotland and other countries. Mrs. Arnaut is the daughter of Mr. and Mrs. Joseph Kalan of East 74 St.

SPRING HOP DANCE
TONITE

The Golden Gophers are sponsoring a Spring Hop Dance this evening at the Slovene National Home on St. Clair Ave. Johnny Vadnal and his RCA Recording Artists will be at the bandstand. Dancing will begin at 8 p. m. Everyone is cordially invited to attend!

PROGRESSIVE SLOVENE
WOMEN TO CONVENE

The Slovene Workmen's Home on Waterloo Road will be the meeting place this week-end of the Progressive Slovene Women of America, who are holding their convention in Cleveland.

The convention will start at 9 a. m. and end at 5 p. m., with a banquet to follow at 6 p. m. Tickets are selling at \$2.00 per person and the guest speakers for the evening will be Mr. Etbin Kristan and Mr. Erasmus Gorshe. For entertainment there will be Mrs. Mary Ivanusch, Miss Florence Uenetic, Danica Hrvatin and Mary Udovich, will favor those present with a duet.

Tomorrow, Saturday, May 15th, registration will take place at the Library of the Slovene Workmen's Home. Registrations will begin at 2:30 p. m. Sophie Subel, Circle No. 7

DINNER MEETING

A dinner meeting of the Y.U.C. will be held on Thursday, May 27, 1948 at Little Ted's Roumanian-American Restaurant at 304 Superior Ave. The dinner will begin at 6:30 p. m. The cost is \$2.00 per person.

Mr. Spencer Irwin of the Cleveland Plain Dealer will be the guest speaker. Members and friends are cordially invited to attend. Those who are unable to attend the dinner are urged to be present by 8:00 p. m. for the speech to follow.

Please contact the Secretary at KE 3938 to notify her of the number attending either the dinner meeting or the speech.
—Anne M. Lusin, Sec'y

WEDDING BELLS

Last Saturday Miss Helen Kozel of East 49 Street became the bride of Mr. Stanley Spelic, son of Mrs. Ann Spelic, 1377 East 171 St.

Married last Saturday at St. Mary's Church on Holmes Ave., were Miss Jennie Verh and Mr. Frank Gorjanc, son of Mr. and Mrs. John Gorjanc, 1225 East 172 St. The bride is the daughter of Mr. and Mrs. John Verh, 16100 Saranac Rd.

Last Saturday Miss Jennie Zajc, daughter of Mr. and Mrs. Jacob Zajc, 16601 Waterloo Rd. became the bride of Mr. Edward Pograis. The wedding ceremony was performed in St. Mary's Church.

Andrica Sails for Europe

Theodore Andrica, Cleveland Press reporter, left for another trip to Europe, where he will remain until early fall. Mr. Andrica is planning to make a film of Europe entitled "Mr. and Mrs. Europe," which, as his last films taken, will be available for any organization or club to permit them to be shown to members and friends.

Last year, 33 per cent of all persons killed on America's streets and highways were pedestrians. Watch while you walk!

The merry-go-round donated by Lodge Strugglers will be in full swing; play (sand) boxes for the children will be made. With a break in the weather everything should be set for a large crowd to open festivities for the coming year. Keep this date in mind and plan to be there—also bring the kids along. They are going to have a lot of fun at the farm this season.

Bowling

Marge Slabe informs me that the deal has been closed for Grdina alleys on Thursday, 9:20 p. m. shift, for the coming season. This will be good news to the girls on the east side who have been traveling all these years out to Collinwood. Twelve teams are expected to be lined up. As you know the gals decided to split their teams, the Collinwood gang bowling at the Waterloo Alleys and the others at a spot closer to home.

Now is the time to start planning affairs that will bring in revenue for bowling outfits, the Eastern Invitational and the National to be held in Indianapolis. The idea is to get an early start.

Membership

Anna Znidarsic called regarding the possibility of securing a new member. Dr. Beljan turned over two prospects.

SLOVENE BALL PLAYER
HONORED

Joe Kuhel, the one time star first baseman of the Washington Senators in the American League will be honored at the Cleveland Stadium Tuesday, May 25. A group of friends have arranged for a block of 800 tickets in the stands directly behind the Washington dugout. Joe Kuhel was one of the outstanding Slovene ball players in the American League. His ability to get along with men, his knowledge of the game and his loyalty merited Kuhel the managership of a big league ball club.

Appreciating the former Cleveland sandlotter's hard climb to success, friends here decided to stage a "Kuhel Day" at the Cleveland Stadium, Tuesday, May 25th, game time 8:30 p. m.

Reserved tickets are \$1.50 and can be obtained at any of the following convenient places: Slovene Workmen's Home Alleys on Waterloo Rd., East 185th Recreation Center, Waterloo Recreation, Zeleznik Tavern, 4002 Jennings Rd., Center Mayfield Lanes, Tino's 6030 St. Clair Ave., and Grdina Recreation. East, west, north and south... let's unite several hundred strong and show Bill Veeck and the citizens of Cleveland we respect and honor one of our boys who proved his worth in tough competition.

—H. M. A.

30TH WEDDING
ANNIVERSARY

Mr. and Mrs. Paul Praust of 1281 East 169 St. celebrated their 30th wedding anniversary on May 6th. Congratulations!

In 1917, 630 persons were killed and 21,000 injured on bicycles in the United States. On a bike, play it safe!

When people complain of life, it is almost always because they have asked impossible things from it.

IN HOSPITAL

Mr. Louis Karis, 14922 Sylvia Ave. underwent an operation at Glenville hospital recently.

The well known Andy Bozich of 23106 Nicholas Avenue is again confined to St. Luke's hospital, where he underwent an operation.

Confined to Glenville hospital, is Mrs. Louise Cebon, 719 East 159 St.

Mr. Frank Dolsak Sr. returned to his home at 445 East 200 St. following an operation at Huron Rd. hospital. Friends may visit him.

GOLDEN ANNIVERSARY

Sunday, May 9th marked the 50th wedding anniversary of Mr. and Mrs. Joe and Theresa Trobentar of 16021 Holmes Ave.

SPRING HOP DANCE

sponsored by the Golden Gophers
FRIDAY, MAY 14, 1948

SLOVENE NATIONAL HOME, ST. CLAIR AVE.
Music by Johnny Vadnal's Orchestra
8:30 p. m. 'til ??? — Donation 75c

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

PRVA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Krjučkov je leno vstal, odšel po kamelje zgrbljen k rezgetajočemu, stegoval žafranastorjavi vrat z Adamovim jabolkom in spotoma odpenjal pas.

— Ulezi se!

Ob večerih pa so v opalovi junijski temi ob taborovih ognjih peli:

Odhajal kozak mi je v daljno tujino, ponosel ga vranec je isrl na pot, za smeraj zapustil je svojo krajino...

Srebrnkasti tenor je tožil in basi so razodevali žametno, globoko žalost:

domov ne bo vrnil se več od ondod.

Tenor se je dvignil v najvišjo višino in zajel samo bistvo:

Zaman je nevestica mlo jokala in zrla v daljavo ves dan in vso noč, na pragu je stala in zvesto čakala, da se vrne iz tujine so dragi nekod.

In številni glasovi so se pridružili pevce. Zato je bila pesem tudi gosta in opojna kakor poljsko pivo.

A tam za gorami na skalnati gori, kjer štejeta zima in burja kosti, kjer v smrtini se grozi kriventi borci, pod snegom kozakovo truplo leži.

Glasovi so pripovedovali preprosto povest kozakega življenja in drugi tenor je trepetal kakor škrlanček nad kopnečo aprilsko zemljo.

Kozak umiraje je prošil tako: Nasujite gomilo prsti mi nad glavo. Nad grobom naj mi brogovite rasto, odeva naj cvetje me belo in plavo.

Ob drugem ognju ni bilo toliko ljudi in tudi pesem je bila druga:

Ah, z morja burnega, ah, z Azovskega po Donu mi ladje plujejo. Vrača se pod rodni krov ašaman domov...

Ob tretjem ognju malo vstran je zavoljo dima pokajaleval stotnijski pripovedovalec in vezal čudovite niti pravljice. Poslušali so ga z napetim zanimanjem in samo poredkoma, kakor

dar se je junak iz zgodbe posebno spretno izmotal iz pasti, ki so mu jih nastavili Moskali ali nečiste sile, se je v odsevu ognja zasvetila belina kake dlan, udarila po golenici škornja in zadimljeni, zagrljeni glas je navdušeno vzkliknil:

— Ah, čire-čare, to je dobro!

In že spet pojoči in neustavljivi glas pravljčarja.

Teden po tistem, ko je prišel polk na konjsko pašo, je kapitan Popov poklical stotnijskega kovača in narednika.

— Keko je s keni? — je vprašal narednika.

— Dobro, vaše blagorodje, še celo kar dobro. Vdrtine v križu so se jim zalile. Popravljajo se.

Kapitan je kakor puščici zavihal črne brke navsiv (zato je tudi dobil priimek — Vrtibrk) in dejal:

— Pevelje pevelnika pelka se glesi, naj zecine stremena in žvele. Visek ebisk se ebeta pelku. Vse se mere svetiti ket sence: teko sedle, keker vse drugo. Kezaki merejo imeti vse v redu, netenko pregledite vse stveri. Kde, bretec ti moj, bo vse te pripravljeno?

Narednik se je ozrl v kovača. Kovač se je ozrl v narednika. Oba sta se ozrla v kapitana.

Narednik je dejal:

— Morebiti do nedelje, vaše blagorodje? — In spoštljivo se je s prstom dotaknil svojih od tobaka zelenkasto plesnivih brk. — Glej zeme! — je strašno zapretil kapitan.

Potem sta narednik in kovač odšla.

Od tega dne so se pripravljali na visoki pregled. Mihail Ivanov, sin karginskega kovača — sam izučen kovač — je pomagal ciniti stremena in žvele, drugi so po predpisih krtačili konje, čistili brzde, drgnili s tol-

čeno opeko uzde in kovinske dele konjske opreme.

Drugi teden se je polk lesketal kakor nova dvajsetica. Vse se je bleščalo in sijalo, od konjskih kopit do kozakskih obrazov. V soboto je polkovni poveljnik, polkovnik Grekov, pregledal polk in se zahvalil gospodom častnikom in kozakom za vnete priprave in čedno zunanjsčino.

Odgrinjalo se je modrikasto pletenje julijskih dni. Kozaki konji so se sprlo obline krme redili, kozaki pa so se vznemirjali, ker so jih črčila ugibanja; ne sluha ne duha ni bilo o visokem pregledu... Teden je mineval v praznih pogovorih, vajah in pripravah. Kakor s kolom po glavi jih je zadelo povele za vrnitev v Vilno.

Zvečer so dospeli tjakaj. Po stotnjah drugo povele: spravi ti v skladišča kovčega s kozakimi stvarmi in se pripraviti za morebiten premik.

— Vaše blagorodje, kaj pa pomeni to? — so poizvedovali kozaki in poskušali izvleči iz vodnih častnikov resnico.

Častniki so skomizgovali z rameni. Sami bi plačali za resnico cekin.

— Ne vem.

— Ali bodo vojaške vaje v navzočnosti carja?

— Za zdaj še ni nič gotovega.

Taki so bili častniški odgovori, da bi pomirili kozake. Devetnajstega julija proti večeru je uspelo posilnemu polkovnega poveljnika pošepniti prijatelju, kozaku iz šeste stotnije, Mrihinu, ki je opravljal službo v konjušnici:

— Vojska, striček!

— Lažes? —

— Bog mi je priča, a molči!

Zjutraj so polk postrojili v divizijski red. Okna vojašnice so se motno pobilskavala prič čr prašnih, umazanih stekel. Polk je na konjih strumno čakal poveljnika.

Pred šesto stotnijo je bil na plemenitem konju kapitan Popov. Z levev v beli rokavici je nategoval vojke. Konj je obračal glavo vstran, sukal okrogli vrat in drgnil čeljust ob pletež prsnih mišic.

Polkovnik je prihajal izza vojašnice in ustavljal konja z bokom proti mostu. Pribočnik je potegnil robc iz žepa, pri tem spakljivo stegoval negovani mezinec vstran, ali usekniti se ni več utegnil. V brezglasno brnečo t.š. no je polkovnik zavpil:

— Kozaki! — in mogočno pritegnil nase splošno pozornost.

— To je tisto, je pomislil vsak. Naraščalo je nestrpno drhtenje. Mitjka Koršunov je nejevoljno z opetnikom sunil svojega konja, ki se je prestopal z noge na nogo. Vstrie z njim je stal v vrsti Ivankov kakor poseblejno napeto zanimanje, poslušal je in široko odpiral usta s tremi ustnicami in črnimi, neuravnanimi zobmi. Za njim je mežikal in se grblil Krjučkov, še dalje je Lapin po konjsko strigel z velikimi ušesi, za njim je bilo videti slabo obrito adamovo jabolko Ščegoljkova.

— Nemčija nam je napovedala vojko.

Skozi ravne vrste je zašumelo, kakor bi potegnil po palju zrelega, črnostebelnega ječmena veter in ga šušče vzvaloval. Mahoma je prerezalo zrak konjsko rezgetanje. Okrogle oči in kvadrataste črne odprti ust so se obrnile proti prvi stotnji: tam, na levem krilu, je bil zarežgetal nek konj.

Polkovnik je govoril dalje. Besede je postavljaj, v premisljene stavke, poskušal je podžgati občutek narodnega ponosa, toda pred očmi tisoč kozakov se ni šušče pripogibala k njihovem nogam svila tujih znamenj, marveč je kričalo in vpilo lastno vsakdanje življenje, utripanje srčne krvi, kar so bili zapustili; žene, otroci, ljubice, nepospravljeno žito, zapuščene vasi, trgi...

— Čez dve uri odhod z vlakom

po četah." To je bilo edino, kar se je vsakemu vtisnilo v spomin.

Ne daleč vstran so se zbrale žene častnikov in jokale v robce; kozaki so odjezdili v skupinah v vojašnico. Stotnik Hoprov je svojo belopolto nosečo ženo Poljakinjo nesel skoraj na rokah.

Na postajo je šel polk s pesmijo. Preglušili so muziko, da je na pol poti zmedeno utihnila. Častniške žene so se peljale s kočijami, po hodnikih se je gnetla pisana množica, konjska kopita so dvigala grizljav prah; posmehujoč se svoji in tuji bolečini, je prvi pevec zapel kosmate besede opolzke kozake, in pri tem tako zmigoval z levim ramenom, da se mu je mrzlica potresala modra naramnica:

Dekle zaljubljena ščuko pripravila...

Stotnija je namenoma ubirala besede po taktu na novo podkovanih konjskih kopit in nesla proti postaji; proti rdečim hišicam svojo bolečino v pesmi:

ščuko sem, ščuko sem, ščuko pripravila. Dekle zaljubljena juho pripravila, juho sem, juho sem, juho pripravila.

Od repa stotnije je pripeketal k pevcem polkovni pribočnik, ves škrlatast od smeha in vznemirjenja. Prvi pevec je s široko kretljivo vrgel stran vajeti, nesramno pomežiknil proti gosti množici žensk, ki so po hodniku spremljale kozake, in po kovinsko ožganih licih mu je curljal proti črnim brkam grenak, pelinast sok, ne pa znoj.

Dekle zaljubljena snaho sem hranila... snaho sem, snaho sem, snaho hranila...

Na tiri je svareče trezno hropla lokomotiva, zbirajoča paro.

Vojaštvo... Vojaštvo... Vojaštvo... Vojaštvo brez konca in kraja!

Po deželnih žilah, po železnih cestah se je poganjala pretresena Rusija proti zahodni meji kri v sivih plaščih.

8

V mestecu Toržoku so polk razbili na stotnije. Šesta stotnija je bila na podlagi ukaza divizijskega poveljstva pridružena v razporeditev tretjega armadnega pehotnega korpusa in je postavila straže, potem ko je v

pospešenih pohodih prispela do mesteca Pelikalije.

Mejo so še stražile naše obmejne čete. Dohajale so pehotne čete in topništvo. Proti večeru štiriindvajsetega julija sta prispela v mesto bataljon in baterija stoosmega glebovskega polka. Na bližnjem posestvu Aleksandrovske je stala straža devetih kozakov pod poveljstvom vodnega desetnika.

V noči na sedemindvajsetega je kapitan Popov poklical k sebi narednika in kozaka Astahova.

Astahov se je vrnil k vodu, ko je bilo že temno. Mitjka Koršunov je ravnokar pripeljal konja od napajanja.

— Si ti, Astahov? — je vzkliknil.

— Jaz. A kje je Krjučkov s fanti?

— Tam, v bajti.

Astahov, postaven, okoren in črn kozak, je kratkovidno žmrl z očmi in stopil v bajto. Zamizo je pri oljnati leščerbi ščegoljkov z žico šival pretrgano podsedlico. Krjučkov je z rokami na hrbtu stal pri peči, mežikal Ivankovu in kazal na gospodarja Poljaka, ležečega na postelji, zabuhlega od vodenice. Obadva sta se ravnokar nehala smeati in Ivankovu je rdečakasta lica še stresal nasme.

— Jutri, dečki, bo za dne treba oditi na postojanko.

— Kam? — je vprašal ščegoljkov, se ozrl in spustil šivanke z navdeto žico.

— V mestecu Ljubov.

— Kdo pojde? — je vprašal Mitjka Koršunov, ko je vstopil in postavil vedrico za duri.

— Z menoj pojdejo ščegoljkov, Krjučkov, Rvačev, Popov in ti, Ivankov.

— In jaz, Pavlič?

— Ti, Mitrij, boš ostal.

— Nu, hudič vas nesi!

Krjučkov se je odtrgal od peči; pretegnil se je, da je zapokalo, in vprašal gospodarja:

— Koliko vrst pa računate od tod do Ljubova?

— Štiri milje.

— Blizu tukaj je, — je dejal Astahov, se usedel na klop in si sezul škorenj. — A kje naj si osušim obujke?

Odšli so za dne. Pri vodnjaku na koncu vasi je bosno dekle dvigalo vedro vode. Krjučkov je ustavljal konja.

(Dalje prihodnjik)

John T. Blaskovic, Post 5275 V. F. W. Reports

Latest Flash on World War II Bonus

On April 2nd, Congressman John Rankin of Mississippi filed discharge petition No. 14 in House of Representatives to force action and vote on the Veterans of Foreign Wars Proposed Adjusted Service Pay Bill for World War II veterans.

If 218 house members can be persuaded to sign the Rankin petition this V. F. W. Bill will be brought out of the committee for a vote in the House of Representatives. This measure proposes to pay \$3 per day for home service and \$4 per day for overseas service within certain maximum limitations.

Urge your congressman to sign discharge petition No. 14. Your state bonus is being paid now. If you want the federal bonus, you'll have to fight for it by writing to your congressman.

Post Organizing Ball Team

Our Post ball team is being organized now. If you are a member in good standing, and desire a try out in the Muny B twilight league, call Mike Cimas LI 1095 for further information.

Thank You!

We wish to hereby express our thanks to all who made our dance of April 23rd a great success.

Joseph E. Oster, Commander.

Telich Breaks Discus Record

For the third time in succession John R. Telich broke the Western Reserve University and making plans for next season.

148 feet. The original record was 136 feet 9 inches established by Joe Scott in 1936. The new record was established at Baldwin-Wallace Saturday, May 1st, as Reserve came in last behind Case and Baldwin-Wallace.

Last season Telich won the Mid-American Discus Championship at Detroit, Mich. John lettered in football last fall, having played tackle on the Red Cat eleven. Telich will graduate a year from this June. He is married to the former Janet Town, a schoolmate at Euclid Shore, and lives at 10115 Superior Avenue. He is the son of Mr. and Mrs. Michael Telich of 34 East 211 Street, Euclid, Ohio.

Mather Players to Close Season

The Mather Players of Goodrich Social Settlement House will close their 19th season with a revival of "The Drunkard," an old fashion melodrama. "The Drunkard," adapted by William H. Smith was first presented in 1934. It will be directed by Miss Maud Gentry and will be presented on May 21, 22 and 23 at 8:30 p. m. in the Goodrich House Auditorium, 1420 East 21 Street.

Mr. Albert Gurklis, the only chartered member of the Mather Players, as in the 1934 version will play the title role opposite Delores Tidmore. The Mather players will also be televising this melodrama over WEWS some time in May.

After completion of the above productions the group will spend a weekend at Goodrich Camp in Hudson, Ohio, relaxing and making plans for next season.

V BLAG SPOMIN

ob prvi obletnici odkar je umrla naša ljubljena soproga, mati, stara mati in sestra

1947

1948

Leopolda Oshaben

rojena Aucin

Zatisnila je svoje mile oči za vedno dne 14. maja 1947.

Kje si? — Pridi naša vrtarica! Pomlad zlata, krasna zopet klije, v bujnem cvetju vsaka je gredica, vse pozdravlja Te, Ti šopek vije.

Vrtec kliče Te, a ni odmeva, ker na mirovdoru zdaj počivaš, čakaš tamkaj vseh vstajenja dneva, večno pomlad pa v nebesih uživaš.

Pač rože druge in cipresa krasijo letos vrtec Tvoj, Ta vrtec, žal — je pa gomila Solz zaliva jih nebroj.

Počivaj v miru, blaga žena, preljuba mati v grobu tam! V spominu trajnem Ti ostala nepozabna draga bodeš vsem.

Žalujoči ostali:

JOHN, soprog

JOHN ML., LEO, STANLEY in EDDY, sinovi

MIMIE in RUBY, sinahi

DONNA-LEE, MARIE ANN,

LEO-STANLEY in JOHNNY, vnuki

JENNIE PRIMC, sestra

V stari domovini zapušta brata JAKOBA in LUKA ter več sorodnikov.

Cleveland, Ohio, dne 14. maja 1948.

V BLAG SPOMIN

1870

1945

tretje obletnice smrti našega ljubljenega in nikdar pozabljenega soproga in očeta

Matevž Debevec

(p. d. JERŠAN)

Tri leta v hladnem grobu ljubi soprog in oče počivaš, bridka žalost nam srce stiska, žalostni so spomini za nas.

V tistem grobu tam počivaš in večno, smrtno spanje spiš, ne mile prošnje, ne solze, Te s tega sna več na zbude.

Nikdar Te ne bomo pozabili, V mislih med nami boš vsak čas, dokler se zopet ne združimo tam, kjer ni trpljenja ne solzal

Žalujoči ostali:

Helen, soproga; Matthew in Ladislav, sinova

Olga, poročena Debelak, hči;

Pauline in Denise, sinahi; Anthony, zet;

Matthew, Jr. in Paul Debevec, vnuka

Margaret in Marion Debelak, Sylvie Debevec,

vnukinje;

Andrej, brat v Smithfield, Pa.

Cleveland, Ohio, dne 14. maja 1948.

SPORED ZVEZINEGA DNE

V NEDELJO 16. MAJA

OB 3:00 URI POPOLDNE

V SLOVENSKEMU NARODNEM DOMU

na St. Clair Avenue—Cleveland, Ohio

1. Otvoritev programa po prvemu gl. podpreds. John Susnik
2. Ameriška narodna himna, poje Mrs. Agnes Zagar
3. Pozdravni govor gl. predstnika SDZ Joseph Ponikvar
4. Predstava gl. tajnika, Max F. Travena Joseph Ponikvar
5. Nastop SDZ Honor Guards
6. Razdelitev kampanjskih nagrad Max F. Traven
7. Nastop "Vitus Harmonizers"—mladinski kvartet—Arthur Perko, Charles Flynn, Albert Tusek, William Strah
8. Ples (Tap Dance) Miss Carole Hovevar
9. Al Jolson's Swanee Anthony Gliha
10. Night in May—Waltz Be Happy Polka—harmonika igra Arthur Perko
11. Rudež Sarofan Venček narodnih pesmi—solospev Miss Florence Unetic
12. Banjo in accordion duet John Borso—John Avsec
13. Umeini ples (Tap Dance) Miss Nadine Sabec
14. O mraku (narodna)—pojeta v duetu Miss Vickie Hovevar—Miss Millie Russ
15. Musical Selections The Rhythm Riders
16. Slovenska himna "Hej Slovenci" Mrs. Agnes Zagar

V GOVORU BO TUDI NASTOPIŁ MR. FRANK J. LAUSCHE VSTOPNINA K POPOLDAŠKEMU PROGRAMU PROSTA PO PROGRAMU DOMAČA ZABAVA V PRIZIDKU (ANNEX) IGRATA JOHN BORSO IN JOHN AVSEC

*

Zvečer ob osmih se prične "PLES" v dvorani

Vstopnina 75c

IGRA LOU TREBAR ORKESTER